Standardi Ndërkombëtar i Raportimit Financiar 7 *Instrumentat Financiarë: Dhënie Informacionesh Shpjeguese*

Objektivi

1 Objektivi i këtij SNRF është që t'u kërkojë njësive ekonomike që të japin informacione shpjeguese në pasqyrat e tyre financiare, të cilat u mundësojnë përdoruesve të vlerësojnë:

(a) rëndësinë e instrumentave financiarë për pozicionin financiar dhe për performancën financiare të një njësie ekonomike; dhe

(b) natyrën dhe madhësinë e rreziqeve që vijnë nga instrumentat financiarë, ndaj të cilëve ekspozohet njësia ekonomike gjatë periudhës dhe në datën e raportimit si edhe sesi njësia ekonomike i manaxhon këto risqe.

2 Parimet në këtë SNRF plotësojnë parimet për njohjen, matjen dhe paraqitjen e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare në SNK 32 *Instrumentat Financiarë: Paraqitja* dhe SNRF 9 *Instrumentat Financiarë*.

Objekti

3 Ky SNRF duhet të zbatohet nga të gjitha njësitë ekonomike për të gjitha llojet e instrumentave financiarë me përjashtim të:

(a) interesave në filiale, pjesëmarrje dhe shoqëritë e përbashkëta të cilat trajtohen në përputhje me SNK 27 *Pasqyrat Financiare të Konsoliduara dhe të Veçanta*, SNK 28 *Investimet në Pjesëmarrje*. Megjithatë, në disa raste SNK 27ose SNK 28 lejon një njësi ekonomike të kontabilizojë një interes në një filial, pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët duke përdorur SNK 39 në këto raste, njësitë ekonomike do të zbatojnë kërkesat e këtij SNRF-je, dhe për ato interesa të matura me vlerën e drejtë, kërkesat e SNRF-së 13 *Matja me Vlerën e Drejtë*. Njësitë ekonomike duhet të zbatojnë këtë SNRF për të gjithë derivativët e lidhur me interesat në filiale, pjesëmarrje ose shoqëri të përbashkëta, me përjashtim të rastit kur derivativi plotëson përkufizimin e një instrumenti kapitali sipas SNK 32.

(b) të drejtat dhe detyrimet e punëdhënësit që vijnë nga planet e përfitimit të punonjësve, për të cilat zbatohet SNK 19 *Përfitimet e Punonjësve*.

(c) [fshirë]

(d) kontratat e sigurimit siç përcaktohen në SNRF 4 *Kontratat e Sigurimit*. Megjithatë, ky SNRF zbatohet për derivativët që janë të përfshirë në kontratat e sigurimit nëse SNRF 9 kërkon që njësia ekonomike t'i trajtojë ato veçmas. Gjithashtu, një emetues duhet të zbatojë SNRF për *kontratat e garancisë financiare* nëse emetuesi zbaton SNRF 9 në njohjen dhe matjen e kontratave por duhet të zbatojë SNRF 4 nëse emetuesi zgjedh, në përputhje me paragrafin 4 (d) të SNRF 4, të zbatojë SNRF 4 në njohjen dhe matjen e tyre.

(e) instrumentat financiarë, kontratat dhe detyrimet nga transaksionet e pagesave të bazuara në aksione për të cilat zbatohet SNRF 2 *Pagesat e Bazuara në Aksione*, me përjashtim të rastit kur ky SNRF zbatohet për kontratat brenda objektit të SNRF 9.

(f) instrumentave që kërkohen të klasifikohen si instrumenta të kapitalit të vet në përputhje me paragrafët 16A dhe 16B ose paragrafët 16C dhe 16D të SNK 32. Pas paragrafit 44B shtohet paragrafi 44C.

4 Ky SNRF zbatohet për instrumentat financiarë të njohur dhe të panjohur. Instrumentat financiarë të njohur përfshijnë aktive financiare dhe pasive financiare që janë objekt i SNRF 9. Instrumentat financiarë të panjohur përfshijnë disa instrumenta financiarë që, megjithëse janë jashtë objektit të SNRF 9, janë objekt i këtij SNRF (të tilla si disa angazhime huaje).

5 Ky SNRF zbatohet për kontratat për të blerë ose shitur një zë jo financiar që është objekt i SNRF 9.

Klasat e instrumentave financiarë dhe niveli i dhënies së informacioneve shpjeguese

6 Nëse ky SNRF kërkon dhënie informacionesh shpjeguese sipas klasave të instrumentit financiar, një njësi ekonomike duhet të grupojë instrumentat financiarë në klasa që janë të përshtatshme me natyrën e informacionit të shpjeguar dhe duhet të marrë në konsideratë karakteristikat e këtyre instrumentave financiarë. Një njësi ekonomike duhet të japë informacion të mjaftueshëm që të lejojë rakordimin e nen zërave të paraqitur në bilancin kontabël.

Rëndësia e instrumentave financiarë për pozicionin financiar dhe performancën financiare

7 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që u mundëson përdoruesve të pasqyrave financiare të saj të vlerësojnë rëndësinë e instrumentave financiarë për pozicionin e saj financiar dhe performancën e saj financiare.

Pasqyra e pozicionit financiar

Kategoritë e aktiveve financiare dhe pasiveve financiare

8 Vlera kontabël e secilës prej kategorive vijuese, siç përcaktohet në SNRF 9, duhet të paraqitet në bilanc ose në shënimet shpjeguese:

(a) aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes, duke paraqitur veçmas (i) ato që janë të tilla nga njohja fillestare dhe (ii) ato që klasifikohen si të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 9.

(b) [fshirë]

(c) [fshirë]

(d) [fshirë]

(e) pasivet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes, duke paraqitur veçmas (i) ato që janë të tilla nga njohja fillestare dhe (ii) ato që klasifikohen si të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 9.

(f) aktivet financiare të matura me koston e amortizuar.

(g) pasivet financiare të matura me koston e amortizuar.

(h) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë përmes pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse.

 © Fondacioni SNRF-ve

Aktivet financiare ose pasivet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes

9 Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar si të matur me vlerë të drejtë përmes fitimit dhe humbjes një aktiv financiar (ose grup aktivesh financiare) që ndryshe do të mateshin me koston e amortizuar, duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë (shih paragrafin 36 (a)) të aktivit financiar (ose grupit të aktiveve financiare) në datën e raportimit.

(b) shumën me të cilën çdo derivativ kredie i lidhur ose instrumenta të ngjashëm zbusin këtë ekspozim maksimal ndaj rrezikut të kredisë.

(c) shumën e ndryshimit, gjatë periudhës dhe shumën e akumuluar, me vlerën e drejtë të aktivit financiar (ose të grupit aktiveve financiare) e cila i takon ndryshimit në rrezikun e kredisë së aktiveve financiare të përcaktuara ose:

(i) si shumë e ndryshimit në vlerën e drejtë të saj e cila nuk i takon ndryshimeve në kushtet e tregut që sjellin rrezikun e tregut; ose

(ii) duke përdorur një metodë alternative, për të cilën njësia ekonomike beson se paraqet në mënyrë më besnike shumën e ndryshimit në vlerën e drejtë të saj që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë së aktivit.

Ndryshimet në kushtet e tregut të cilat krijojnë rrezikun e tregut përfshijnë ndryshimet nënormën e interesit, në çmimin e mallit, në kursin e këmbimit ose në indeksin e çmimeve.

(d) shumën e ndryshimit në vlerën e drejtë të çdo derivativi kredie të lidhur ose instrumenti të ngjashëm që ka ndodhur gjatë periudhës dhe në mënyrë kumulative që prej momentit të përcaktimit të aktivit financiar.

10 Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar një pasiv financiar me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2 të SNRF 9 dhe kërkohet të paraqesë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij pasivi në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (shih paragrafin 5.7.7 të SNRF 9) duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) shumën e ndryshimit të akumuluar, në vlerën e drejtë të pasivit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë së këtij pasivi (shih paragrafët B5.7.13-B5.7.20 të SNRF 9 si udhëzues për të përcaktuar efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të pasivit).

(b) diferencën mes vlerës kontabël të pasivit financiar dhe shumës që njësia ekonomike është e detyruar të paguajë në maturim mbajtësit të detyrimit sipas kontratës.

(c) çdo transferim të fitimit ose humbjes së akumuluar në kapital gjatë periudhës përfshirë arsyet e këtyre transferimeve.

(d) nëse një pasiv nuk njihet gjatë periudhës, shuma e paraqitur (nëse ka) në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse që realizohet në momentin e ç' regjistrimit.

10A Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar një pasiv financiar me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes në përputhje me paragrafin 4.2.2 të SNRF 9 dhe kërkohet të paraqesë efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij pasivi në rezultatin e periudhës (shih paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8 të SNRF 9) duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) shumën e ndryshimit, gjatë periudhës dhe të akumuluar, në vlerën e drejtë të pasivit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e kredisë të këtij pasivi (shih paragrafët B5.7.13-B5.7.20 të SNRF 9 si udhëzues për të përcaktuar efektet e ndryshimeve në rrezikun e kredisë të pasivit); dhe

(b) diferencën mes vlerës kontabël të pasivit financiar dhe shumës që njësia ekonomike është e detyruar t`i paguajë në maturim mbajtësit të detyrimit sipas kontratës.

11 Njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese edhe për:

(a) një përshkrim të detajuar të metodave të përdorura për të plotësuar kërkesat në paragrafët 9 (c), 10 (a) dhe 10A(a) dhe paragrafët 5.7.7(a) të SNRF 9, përfshirë një shpjegim se pse metoda është e përshtatshme.

(b) nëse njësia ekonomike beson se informacionet shpjeguese të dhëna në pasqyrën e bilancit ose në shënimet shpjeguese, për të plotësuar kërkesat në paragrafët 9 (c), 10 (a) dhe 10A(a) ose paragrafët 5.7.7(a) të SNRF 9, nuk paraqesin në mënyrë besnike ndryshimin në vlerën e drejtë të aktivit financiar ose pasivit financiar që i takon ndryshimeve në rrezikun e tij të kredisë, arsyet që sjellin këto përfundime dhe faktorët që ajo mendon se janë të rëndësishëm.

(c) një përshkrim të detajuar të metodës ose metodave të përdorura për të përcaktuar nëse paraqitja e efekteve të ndryshimit në rrezikun e kredisë të një pasivi në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse do të krijojë ose zmadhojë një mospërputhje kontabël në fitim ose humbje (shih paragrafët 5.7.7 dhe 5.7.8 të SNRF 9). Nëse një njësi ekonomike duhet të paraqesë efektet e ndryshimit në rrezikun e kredisë të një pasivi në rezultatin e periudhës (shih paragrafin 5.7.8 të SNRF 9), dhënia e informacioneve shpjeguese duhet të përfshijë një përshkrim të detajuar të marrëdhënies ekonomike të përcaktuar në paragrafin B5.7.6 të SNRF 9.

Aktivet financiare të matura me vlerë të drejtë përmes pasqyrës së të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

11A Nëse një njësi ekonomike ka përcaktuar investime në instrumenta kapitali që maten me vlerën e drejtë përmes pasqyrës së të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, siç lejohet nga paragrafi 5.7.5 i SNRF 9, ajo duhet të japë informacione shpjeguese:

(a) se cilat investime në instrumenta kapitali janë përcaktuar si të matura me vlerën e drejtë përmes pasqyrës së të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

(b) për arsyet e përdorimit të kësaj alternative paraqitjeje.

(c) për vlerën e drejtë të secilit prej këtyre investimeve në datën e raportimit.

(d) për dividendët e njohur gjatë periudhës duke treguar veçmas ata që lidhen me investimet e panjohura gjatë periudhës së raportimit dhe ata që lidhen me investimet e mbajtura në datën e raportimit.

(e) çdo transferim të fitimit ose humbjes së akumuluar në kapital gjatë periudhës, përfshirë arsyet e këtyre transferimeve.

11B Nëse një njësi ekonomike nuk i njeh investimet në instrumenta kapitali të matura me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse gjatë periudhës së raportimit, ajo duhet të japë informacione shpjeguese:

(a) për arsyet e daljes nga përdorimi të investimit.

(b) për vlerën e drejtë të investimeve në datën e ç' regjistrimit.

(c) për fitimin ose humbjen e akumuluar nga dalja nga përdorimi.

Riklasifikimi

12–12A [Fshirë]

 © Fondacioni SNRF-ve

12B Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese nëse, në periudhën aktuale ose të mëparshme të raportimit, ka riklasifikuar ndonjë aktiv financiar në përputhje me paragrafin 4.4.1 të SNRF 9. Për çdo rast të tillë, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese:

(a) për datën e riklasifikimit.

(b) një shpjegim të detajuar për ndryshimin në modelin e biznesit dhe një përshkrim me fjalë të efekteve të tij në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike.

(c) për shumën e riklasifikuar brenda dhe jashtë çdo kategorie.

12C Për çdo periudhë raportimi pas riklasifikimit e deri në ç' regjistrim, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për aktivet e riklasifikuara të matura me koston e amortizuar në përputhje me paragrafin 4.4.1 të SNRF 9 për:

(a) interesin efektiv të përcaktuar në datën e riklasifikimit; dhe

(b) të ardhurën ose shpenzimin e njohur nga interesi.

12D Nëse një njësi ekonomike ka riklasifikuar aktive financiare që ato të maten me koston e amortizuar duke filluar nga periudha e fundit vjetore e raportimit, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) vlerën e drejtë të aktiveve financiare në fund të periudhës së raportimit; dhe

(b) vlerën e drejtë të fitimit ose humbjes që do të njihej në rezultat gjatë periudhës së raportimit nëse aktivet financiare nuk do të ishin riklasifikuar.

13 [Fshirë]

Kompensimi i aktiveve financiare dhe pasiveve financiare

13A Dhënia e informacioneve shpjeguese në paragrafët 13B–13E plotëson kërkesat e tjera për dhënie informacionesh shpjeguese të këtij SRNF dhe kërkohet për të gjitha instrumentat financiarë të njohur që shlyhen në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32.Kjo dhënie informacionesh shpjeguese zbatohet edhe për instrumentat financiarë të njohur që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht se ata mund të jenë shlyer në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32.

13B Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që t'u mundësojë përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë efektin ose efektin e mundshëm të marrëveshjes për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve në pozicionin financiar të njësisë ekonomike. Kjo përfshin efektin ose efektin e mundshëm të drejtave për kompensim që lidhen me aktivet dhe pasivet financiare të njohura, të cilat janë brenda objektit të paragrafit 13A.

13C Për të realizuar objektivin e paragrafit 13B, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sasior në vijim, në fund të periudhës së raportimit, veçmas për aktivet dhe pasivet financiare të njohura të cilat janë brenda objektit të paragrafit 13A:

(a) shumat bruto të atyre aktiveve dhe pasiveve financiare të njohura;

(b) shumat që janë kompensuar në përputhje me kriterin e dhënë në paragrafin 42 të SNK 32 kur përcaktohen shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar;

(c) shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar;

(d) shumat objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b), përfshirë:

(i) shumat që lidhen me instrumentat financiarë të njohur të cilët nuk plotësojnë disa apo të gjitha kriteret e kompensimit të dhëna në paragrafin 42 të SNK 32; dhe

(ii) shumat që lidhen me garancitë financiare (përfshirë garancitë në mjete monetare); dhe

(e) shumën neto pas zbritjes së shumave të pikës (d) nga shumat e pikës (c) më sipër.

Informacioni i kërkuar nga ky paragraf duhet të paraqitet në formë tabele, veçmas për aktivet dhe pasivet financiare, përveç rastit kur është më i përshtatshëm një format tjetër.

13D Shuma totale për një instrument e paraqitur në përputhje me paragrafin 13C(d) duhet të kufizohet deri në shumën e paragrafit 13C(c) për atë instrument.

13E Një njësi ekonomike duhet të përfshijë në dhënien e informacioneve shpjeguese një përshkrim të drejtave për kompensim që lidhen me aktivet dhe pasivet financiare të njohura të njësisë ekonomike që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme në përputhje me paragrafin 13C(d), duke përfshirë natyrën e këtyre të drejtave.

13F Nëse informacioni i kërkuar nga paragrafët 13B–13E paraqitet në më shumë se në një shënim shpjegues të pasqyrave financiare, njësia ekonomike do të kryqëzojë referencat mes këtyre shënimeve.

Kolaterali

14 Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) vlerën kontabël të aktiveve financiare që ka premtuar si garanci për pasive të kushtëzuara ose jo, përfshirë shumat që janë riklasifikuar në përputhje me paragrafin 3.3.23(a) të SNRF 9; dhe

(b) afatet dhe kushtet e lidhura me këto premtime.

15 Nëse një njësi ekonomike mban një kolateral (të aktiveve financiare ose jo-financiare) dhe i lejohet ta shesë ose ta rivendose kolateralin për llogari të saj në mungesë të një kundërshtimi nga pronari i kolateralit, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) vlerën e drejtë të kolateralit që mban;

(b) vlerën e drejtë të çdo kolaterali të tillë të shitur ose të rivendosur si garanci dhe nëse njësia ekonomike ka një detyrim ta kthejë atë; dhe

(c) termat dhe kushtet që lidhen me përdorimet që ajo i bën kolateralit.

Llogaria e fondit te zhvlerësimit për humbjet nga kreditimi

16 Nëse aktivet financiare zhvlerësohen nga një humbje nga kreditimi dhe njësia ekonomike regjistron zhvlerësimin në një llogari të veçantë (p.sh. një llogari fond zhvlerësimi e përdorur për të regjistruar zhvlerësimet individuale ose një llogari e ngjashme e përdorur për të regjistruar një zhvlerësim kolektiv të aktiveve) në vend të një pakësimi të drejtpërdrejtë të vlerës kontabël të aktivit, ajo duhet të japë si informacion shpjegues një rakordim të ndryshimeve të ndodhura gjatë periudhës në atë llogari për secilën klasë të aktiveve financiare.

 © Fondacioni SNRF-ve

Instrumentat financiarë të përbërë me derivativë të shumëfishtë të përfshirë

17 Nëse një njësi ekonomike ka nxjerrë një instrument i cili përmban një përbërës pasivi si dhe një përbërë kapitali (shih paragrafin 28 të SNK 32) dhe nëse instrumenti ka të përfshirë derivativë të shumëfishtë vlerat e të cilëve janë të ndërvarura (të tilla si një instrument borxhi i konvertueshëm dhe i kërkueshëm), ajo duhet të japë informacion shpjegues lidhur me ekzistencën e këtyre karakteristikave.

Mospagimet dhe shkeljet

18 Për *huatë e pagueshme* të njohura në datën e raportimit, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues:

(a) mbi detajet e çdo mospagimi gjatë periudhës të principalit, të interesit, të fondit të akumuluar për pagesën e huave, ose të termave të dëmshpërblimit për këto hua të pagueshme;

(b) për vlerën kontabël të huave të pagueshme ende të papaguara në datën e raportimit; dhe

(c) nëse mospagimi u zgjidh, ose nëse termat e huasë së pagueshme u rinegociuan, përpara se pasqyrat financiare të miratoheshin për publikim.

19 Nëse gjatë periudhës, ndodhën shkelje të termave të marrëveshjes së huasë, përveç atyre të përshkruara në paragrafin 18, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues të njëjtë me atë të kërkuar në paragrafin 18 nëse këto shkelje lejuan huadhënësin të kërkojë shlyerjen (ripagimin) e përshpejtuar (me përjashtim të rastit kur shkeljet u korrigjuan ose termat e huasë u rinegociuan në ose para datës së raportimit).

Pasqyra e të ardhurave te tjera gjithëpërfshirëse

Zëra të ardhurave, shpenzimeve, fitimeve ose humbjeve

20 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për zërat në vijim të ardhurave, shpenzimeve, fitimeve ose humbjeve ose në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse ose në shënimet shpjeguese:

(a) fitimet neto ose humbjet neto nga:

(i) aktivet financiare ose pasivet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes, duke paraqitur veçmas ato që vijnë nga aktive financiare ose pasive financiare të përcaktuara si të tilla nga njohja fillestare dhe ato që vijnë nga aktive financiare ose pasive financiare që maten detyrimisht me vlerën e drejtë në përputhje SNRF 9 (p.sh. pasive financiare që plotësojnë përkufizimin si të mbajtura për shitje në përputhje me SNRF 9). Për pasivet financiare të përcaktuara si me vlerë të drejtë përmes fitimit dhe humbjes, një njësi ekonomike do të paraqesë veçmas shumën e fitimit ose humbjes të njohur në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse dhe shumën e njohur në fitim ose humbje.

(ii) [fshirë]

(iii) [fshirë]

(iv) [fshirë]

(v) pasivet financiare të matura me koston e amortizuar.

(vi) aktivet financiare të matura me koston e amortizuar.

(vii) aktivet financiare të matura me vlerën e drejtë përmes pasqyrës së të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

(b) totalin e të ardhurave nga interesi dhe shpenzimet gjithsej nga interesi (të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv) për aktivet financiare që maten me koston e amortizuar ose pasivet financiare që nuk maten me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

(c) të ardhurat dhe shpenzimet nga komisionet (të ndryshme nga shumat e përfshira në përcaktimin e normës efektive të interesit) që vijnë nga:

(i) aktivet financiare që maten më koston e amortizuar ose pasivet financiare të cilat nuk maten me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes; dhe

(ii) aktivitetet trust dhe veprimtari besimi të tjera që vijnë nga mbajtja ose investimi i aktiveve për llogari të tretëve, trusteve, skemave të përfitimit të pensionit dhe institucioneve të tjera.

(d) të ardhurat nga interesi i aktiveve financiare të zhvlerësuara të përllogaritura në përputhje me paragrafin AG93 të SNK 39 *Instrumentat financiarë: Njohja dhe Matja*

(e) shumën e çdo humbjeje nga zhvlerësimi për secilën klasë të aktiveve financiare.

20A Një njësi ekonomike do të japë në shënimet shpjeguese një analizë të fitimit ose humbjes së njohur në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse që vjen nga mosnjohja e aktiveve financiare të matura me koston e amortizuar, duke treguar veçmas fitimet ose humbjet që vijnë nga mosnjohja e këtyre aktiveve financiare. Kjo dhënie informacionesh shpjeguese duhet të përfshijë arsyet për mosnjohjen e këtyre aktiveve financiare.

Informacione të tjera shpjeguese

Politikat kontabël

21 Në përputhje me paragrafin 117 të SNK 1 *Paraqitja e Pasqyrave Financiare* (siç është rishikuar në vitin 2007), një njësi ekonomike jep informacion shpjegues, në përmbledhjen e politikave kryesore kontabël, për bazën (ose bazat) e matjes të përdorur në përgatitjen e pasqyrave financiare dhe politika të tjera kontabël që janë të rëndësishme për kuptimin e pasqyrave financiare.

Kontabiliteti i mbrojtjes

22 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues veçmas për çdo tip të mbrojtjes të përshkruar në SNK 39 (p.sh. mbrojtjet me vlerën e drejtë, mbrojtjet e fluksit monetar dhe mbrojtjet e investimeve neto në operacionet e huaja) si vijon:

(a) një përshkrim për çdo tip mbrojtjeje;

(b) një përshkrim për instrumentat financiarë të përcaktuar si instrumenta mbrojtës dhe vlerën e drejtë të tyre në datën e raportimit; dhe

(c) natyrën e risqeve nga të cilat mbrohemi.

23 Lidhur me mbrojtjen e fluksit monetar një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues:

 © Fondacioni SNRF-ve

(a) për periudhat gjatë të cilave pritet që të ndodhin flukset monetare dhe kur pritet që ato të ndikojnë fitimin ose humbjen;

(b) një përshkrim te parashikimeve mbi një transaksion për të cilin kontabiliteti mbrojtës është përdorur më parë por që nuk pritet të ndodhë përsëri;

(c) shuma që është njohur drejtpërdrejt në te ardhurat gjithëpërfshirëse gjatë periudhës;

(d) shumën që u hoq nga kapitali dhe u përfshi në fitimin ose humbjen e periudhës duke treguar shumën e përfshirë në secilin zë të pasqyrës së të ardhurave; dhe

(e) shumën që u hoq nga kapitali gjatë periudhës dhe u përfshi në koston fillestare ose në vlerën kontabël të ndonjë aktivi tjetër jo-financiar ose pasivi jo financiar, blerja e të cilëve ose ndodhja ishte një transaksion mbrojtës parashikues me probabilitet të lartë.

24 Njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues veçmas për:

(a) rastet e mbrojtjes me vlerën e drejtë, fitimet ose humbjet:

(i) të instrumentit mbrojtës; dhe

(ii) në zërin e mbrojtur që i takon rrezikut të mbrojtur.

(b) mos efikasitetin e njohur në fitimin ose humbjen që vjen nga mbrojtjet e fluksit monetar; dhe

(c) Inefektivitetin e njohur në fitimin ose humbjen që vjen nga mbrojtjet e investimeve neto në operacionet e huaja.

Vlera e drejtë

25 Me përjashtim të rastit të paraqitur në paragrafin 29, për secilën klasë të aktive financiare dhe pasiveve financiare (shih paragrafin 6), një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për vlerën e drejtë të asaj klase të aktiveve dhe pasiveve në një mënyrë që lejon të bëhen krahasime me vlerën e saj kontabël.

26 Në dhënien e informacioneve shpjeguese për vlerën e drejtë, një njësi ekonomike duhet të grupojë aktivet financiare dhe pasivet financiare në klasa, por duhet të kompensojë ato vetëm në masën që janë kompensuar në bilancin kontabël vlerat e tyre kontabël.

27–27B [Fshirë]

28 Në disa raste, njësia ekonomike nuk njeh një fitim ose humbje neto në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose pasivi financiar, sepse vlera e drejtë nuk është evidentuar as nga një çmim i kuotuar në një treg aktiv për një aktiv ose pasiv të njëjtë (d.m.th. një input i Nivelit 1), as bazohet në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregjet e mbikëqyrura (shih paragrafin AG76 të SNK 39). Në këto raste, njësia ekonomike do të japë informacione shpjeguese sipas klasës së aktivit financiar ose pasivit financiar:

(a) politikën e saj kontabël për njohjen në fitim ose humbje këtë të diferencës midis vlerës së drejtë në njohjen fillestare dhe çmimit të transaksionit për të pasqyruar një ndryshim në faktorët (përfshirë kohën) që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh gjatë caktimit të çmimit të aktivit ose pasivit (shih paragrafin B5.4.9 të SNK 39).

(b) për diferencën gjithsej të mbetur për t'u njohur në fitimin ose humbjen në fillim dhe në fund të periudhës dhe një rakordim të ndryshimeve në tepricën e kësaj diference.

(c) pse njësia ekonomike ka arritur në përfundimin se çmimi i transaksionit nuk ishte evidenca më e mirë e vlerës së drejtë, duke përfshirë një përshkrim të evidencës që është në mbështetje të vlerës së drejtë.

29 Dhënia e informacioneve shpjeguese për vlerën e drejtë nuk kërkohet:

(a) nëse vlera kontabël është me përafërsi të arsyeshme me vleren e drejtë, për shembull, për instrumentat financiarë si të arkëtueshmet dhe të pagueshmet afatshkurtra tregtare;

(b) [fshirë]

(c) për një kontratë që përmban një karakteristikë të pjesëmarrjes së lirë për të vepruar (siç përshkruhet në SNRF 4) nëse vlera e drejtë e kësaj karakteristike nuk mund të matet në mënyrë të besueshme.

30 Në rastet e përshkruara në paragrafin 29(b), një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për të ndihmuar përdoruesit e pasqyrave financiare që të bëjnë gjykimet e tyre lidhur me madhësinë e ndryshimeve të mundshme mes vlerës kontabël të këtyre kontratave dhe vlerës së drejtë të tyre, duke përfshirë:

(a) faktin se informacioni për vlerën e drejtë nuk është paraqitur për këto instrumenta sepse vlera e drejtë e tyre nuk mund të matet në mënyrë të besueshme;

(b) një përshkrim të instrumentave financiarë, vlerës kontabile të tyre dhe një shpjegim pse vlera e drejtë nuk mund të matet në mënyrë të besueshme;

(c) informacion lidhur me tregun për instrumentat;

(d) informacion për kur dhe si njësia ekonomike priret të japë informacione shpjeguese për instrumentat financiarë; dhe

(e) nëse instrumentat financiarë, vlera e drejtë e të cilëve më parë nuk mund të matej në mënyrë të besueshme, janë çregjistruar (janë mosnjohur) me vlerën kontabël të tyre në kohën e çregjistrimit dhe shumën e fitimit ose humbjes së njohur.

Natyra dhe madhësia e risqeve (rreziqeve) që vijnë nga instrumentat financiarë

31 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues që u mundëson përdoruesve të pasqyrave financiare të vlerësojnë natyrën dhe madhësinë e risqeve që vijnë nga instrumentat financiarë ndaj të cilëve është ekspozuar njësia ekonomike në datën e raportimit.

32 Informacionet shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 33-42 përqendrohen në risqet që vijnë nga instrumentat financiarë dhe sesi janë manaxhuar ato. Zakonisht këto risqe përfshijnë, por nuk kufizohen në, rrezikun e kredisë, *rrezikun e likuiditetit* dhe rrezikun e tregut.

32A Sigurimi i informacioneve shpjeguese cilësore në kontekstin e dhënies së informacioneve shpjeguese sasiore mundëson përdoruesit që duke u nisur nga dhënia e informacioneve shpjeguese përkatëse të formojnë një pamje të përgjithshme të natyrës dhe shkallës së rreziqeve që rrjedhin nga instrumentet financiare. Bashkëveprimi në mes dhënies së informacioneve shpjeguese sasiore dhe cilësore kontribuon për dhënien e informacionit në një mënyrë që u mundëson përdoruesve të vlerësojnë më mirë ekspozimin ndaj rreziqeve të një njësie ekonomike.

Dhënie informacionesh shpjeguese cilësore

33 Për çdo tip rreziku që vjen nga instrumentat financiarë, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për:

(a) ekspozimin ndaj rrezikut dhe sesi vjen ai;

 © Fondacioni SNRF-ve

(b) objektivat, politikat dhe proceset e saj për manaxhimin e rrezikut dhe metodat e përdorura për të matur rrezikun; dhe

(c) çdo ndryshim në pikat (a) dhe (b) nga periudha e mëparshme.

Dhënie informacionesh shpjeguese sasiore

34 Për çdo lloj rreziku që vjen nga instrumentat financiare, një njësi ekonomike duhet të paraqesë:

(a) të dhëna përmbledhëse sasiore lidhur me ekspozimin e saj ndaj rrezikut në fund të periudhës raportuese. Ky informacion shpjegues duhet të bazohet në informacionin e brendshëm për personelin kyç manaxhues të njësisë ekonomike (siç përcaktohet në SNK 24 *Dhënia e Informacioneve Shpjeguese për Palët e Lidhura*), për shembull bordin e drejtorëve të njësisë ekonomike ose shefin ekzekutiv.

(b) dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 36–42, për aq sa nuk është dhënë në përputhje me (a)

(c) përqendrimet e rrezikut nëse nuk dalin qartë nga dhënia e informacioneve shpjeguese e bërë në përputhje me (a) dhe (b).

35 Nëse të dhënat sasiore të paraqitura në datën e raportimit nuk janë përfaqësuese për ekspozimin ndaj rrezikut të njësisë ekonomike gjatë periudhës, njësia ekonomike duhet të japë informacion tjetër që është përfaqësues.

Rreziku i kredisë

36 Një njësi ekonomike duhet të paraqesë për klasën e instrumentit financiar:

(a) shumën që përfaqëson më së miri ekspozimin e saj maksimal ndaj rrezikut të kredisë në fund të periudhës raportuese, pa marrë parasysh ndonjë kolateral të mbajtur apo aktiv që mbahet si garanci kredie (p.sh. marrëveshjet për neto që nuk kualifikohen për kompensim në përputhje me SNK 32); kjo dhënie e informacioneve shpjeguese nuk kërkohet për instrumentat financiare vlera kontabël neto e të cilave përfaqëson më së miri ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë.

(b) një përshkrim i kolateralit të mbajtur për siguri dhe i aktiveve të tjera të mbajtura si garanci të kredisë dhe efekti i tyre financiar (p.sh. një përcaktim i masës me të cilën kolaterali dhe aktiv tjetër i mbajtur si garanci i kredisë parandalojnë rrezikun e kredisë) në lidhje me shumën që përfaqëson më së miri ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë (nëse është dhënë informacion shpjegues në përputhje me (a) ose është përfaqësuar nga vlera kontabël neto e një instrumenti financiar).

(c) informacionin në lidhje me cilësinë e kredisë të aktiveve financiare që as nuk ju ka kaluar afati, as janë të zhvlerësuara.

(d) [fshirë]

Aktivet financiare që ose ju ka kaluar afati ose janë të zhvlerësuara

37 Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për klasën e aktivit financiar:

(a) një analizë të moshës së aktiveve financiare që ju ka kaluar afati në fund të periudhës raportuese, por nuk janë të zhvlerësuara; dhe

(b) një analizë të aktiveve financiare që janë të përcaktuara individualisht të zhvlerësuara në fund të periudhës raportuese, duke përfshirë edhe faktorët që njësia ekonomike i ka marrë parasysh në përcaktimin se ato janë të zhvlerësuara.

(c) [fshirë]

Kolaterali dhe aktivet e tjera të marra për garanci kredie

38 Kur një njësi ekonomike merr aktive financiare ose jo-financiare gjatë periudhës, duke fituar posedimin e kolateralit që mban si garanci ose duke kërkuar aktive të tjera për garanci (p.sh. garancitë), dhe aktive të tilla plotësojnë kriteret e njohjes në SNRF-të e tjera, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për këto aktive të mbajtura në datën e raportimit:

(a) natyrën dhe vlerën kontabël neto të aktiveve të marra; dhe

(b) kur aktivet nuk janë lehtësisht të konvertueshëm në mjete monetare, politikat e saj për shitjen e aktiveve të tilla ose për përdorimin e tyre në veprimtaritë e saj.

Rreziku i likuiditetit

39 Njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për:

(a) një analizë maturimi për detyrimet financiare jo-derivative (përfshirë kontratat e lëshuara të garancisë financiare) që tregon maturimin e mbetur kontraktual.

(b) një analizë maturimi për pasivet financiare derivative. Analiza e maturimit duhet të përfshijë maturimin e mbetur sipas kontratës për ato detyrime financiare derivative, për të cilat maturiteti kontraktual është thelbësor për të kuptuar kohën e flukseve të mjeteve monetare(shih paragrafin B11B).

(c) një përshkrim sesi ajo manaxhon rrezikun e qenësishëm të likuiditetit në pikat(a) dhe(b).

Rreziku i tregut

Analiza e ndjeshmërisë

40 Me përjashtim të rastit kur njësia ekonomike plotëson kërkesat e paragrafit 41, ajo duhet të japë informacion shpjegues:

(a) një analizë ndjeshmërie për çdo lloj rreziku të tregut ndaj të cilit njësia ekonomike është e ekspozuar në datën e raportimit, duke treguar sesi fitimi ose humbja dhe kapitali janë ndikuar nga ndryshimet në variablat e rëndësishëm të rrezikut që ishin me probabilitet te lartë ndodhjeje në atë datë;

(b) metodat dhe supozimet e përdorura në përgatitjen e analizës së ndjeshmërisë; dhe

(c) ndryshimet nga periudha e mëparshme në metodat dhe supozimet e përdorura dhe arsyet për këto ndryshime.

41 Nëse një njësi ekonomike përgatit një analizë ndjeshmërie, të tillë si vlera në rrezik, që pasqyron ndërvarësitë mes variablave të rrezikut (p.sh. normave të interesit dhe kurseve të këmbimit) dhe e përdor atë për të manaxhuar risqet financiare, ajo mund të përdorë atë analizë të ndjeshmërisë në vend të analizës të cilësuar në paragrafin 40. Njësia ekonomike duhet të paraqesë gjithashtu:

(a) një shpjegim të metodës së përdorur në përgatitjen e një analize të tillë ndjeshmërie dhe të parametrave kryesorë dhe të supozimeve të bëra për të dhënat e siguruara; dhe

 © Fondacioni SNRF-ve

(b) një shpjegim të objektivit të metodës së përdorur dhe të kufizimeve që mund të çojnë në informacion që nuk pasqyron plotësisht vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve të përfshira.

Dhënie të tjera informacionesh shpjeguese të rrezikut të tregut

42 Në rast se analizat e ndjeshmërisë të paraqitura në përputhje me paragrafin 40 ose 41 nuk janë përfaqësuese të një rreziku të pranishëm në një instrument financiar (për shembull sepse ekspozimi i fund-vitit nuk pasqyron ekspozimin gjatë vitit) njësia duhet të paraqesë këtë fakt dhe arsyen pse ajo beson se analizat e ndjeshmërisë nuk janë përfaqësuese.

Transferimi i aktiveve financiare

42A Kërkesat për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42B–42H që lidhen me transferimin e aktiveve financiare shtojnë kërkesa të tjera për dhënie informacionesh shpjeguese të këtij SNRF. Një njësi ekonomike duhet të japë informacionet shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 42B–42H në një shënim shpjegues të vetëm të pasqyrave të saj financiare. Një njësi ekonomike duhet të sigurojë dhënien e kërkuar të informacioneve shpjeguese për të gjitha aktivet financiare të transferuara që nuk janë ç' regjistruar si dhe për çdo përfshirje të vazhdueshme në një aktiv të transferuar, që ekziston në datën e raportimit, pavarësisht se kur ka ndodhur veprimi përkatës i transferimit. Me qëllim zbatimin e kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në këto paragrafë, një njësi ekonomike transferon të gjithë ose një pjesë të aktivit financiar (aktivit financiar të transferuar), nëse dhe vetëm nëse, ajo:

(a) transferon të drejtat kontraktuale për të marrë flukse mjetesh monetare të atij aktivi financiar; ose

(b) mban të drejtat kontraktuale për të marrë flukse mjetesh monetare të atij aktivi financiar, por merr përsipër (njeh) një detyrim kontraktual për të paguar flukse mjetesh monetare tek një ose më shumë palë të tjera në një marrëveshje.

42B Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese që i mundëson përdoruesve të pasqyrave të saj financiare:

(a) të kuptojnë lidhjen midis aktiveve financiare të transferuara të cilat nuk janë ç' regjistruar në tërësinë e tyre dhe detyrimeve të lidhura me to; dhe

(b) të vlerësojnë natyrën dhe rreziqet që shoqërojnë përfshirjen e vazhdueshme të njësisë ekonomike në aktivet e ç' regjistruara financiare.

42C Me qëllim zbatimin e kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42E–42H, një njësi ekonomike ka përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar nëse, si pjesë e transferimit, njësia ekonomike mban ndonjë nga të drejtat ose detyrimet kontraktuale të lidhura me aktivin financiar të transferuar ose merr ndonjë të drejtë të re ose detyrim të ri që lidhet me aktivin financiar të transferuar. Me qëllim zbatimin e kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42E–42H, elementët e mëposhtëm nuk përbëjnë përfshirje të vazhdueshme:

(a) paraqitjet normale dhe garancitë që lidhen me transferimin mashtrues dhe konceptet e arsyeshmërisë, mirëbesimit dhe marrëveshjeve të sinqerta që mund të shfuqizojnë një transferim si rezultat i një veprimi ligjor;

(b) kontratat e së ardhmes, opsionet dhe kontrata të tjera për të riblerë aktivin financiar të transferuar për të cilin çmimi i kontratës (ose çmimi i ushtrimit të opsionit) është vlera e drejtë e aktivit financiar të transferuar; ose

(c) një marrëveshje sipas së cilës një njësi ekonomike mban të drejtat kontraktuale për të marrë flukse mjetesh monetare të një aktivi financiar, por merr përsipër një

detyrim kontraktual për të paguar flukse mjetesh monetare tek një ose më shumë njësi ekonomike dhe plotësohen kushtet e paragrafëve 3.2.5(a)–(c) te SNRF 9.

Aktivet financiare të transferuara që nuk janë çregjistruar në tërësinë e tyre

42D Një njësi ekonomike mund të ketë transferuar aktive financiare në një mënyrë të tillë që pjesë ose të gjitha aktivet financiare të transferuara nuk kualifikohen për ç' regjistrim. Për të plotësuar objektivat e vendosura në paragrafët 42B(a), njësia ekonomike duhet të japë informacion shpjegues në çdo datë raportimi për çdo klasë të aktiveve financiare të transferuara që nuk janë ç' regjistruar në tërësinë e tyre për:

(a) natyrën e aktiveve të transferuara.

(b) natyrën e rreziqeve dhe përfitimeve që lidhen me titullin e pronësisë së aktiveve të transferuara dhe që ndaj të cilave është e ekspozuar njësia ekonomike.

(c) një përshkrim të natyrës së marrëdhënieve midis aktiveve të transferuara dhe detyrimeve të lidhura me to, duke përfshirë kufizimet që vijnë nga transferimi në përdorim i aktiveve të transferuara për njësinë ekonomike raportuese.

(d) kur pala tjetër (palët e tjera) që lidhet me detyrimet ka (kanë) të drejtë vetëm ndaj aktiveve të transferuara, një pasqyrë që tregon llogaritjet e vlerës së drejtë të aktiveve të transferuara, të vlerës së drejtë të detyrimeve që lidhen me to dhe të pozicionit neto (diferenca midis vlerës së drejtë të aktiveve të transferuara dhe detyrimeve të lidhura me to).

(e) kur njësia ekonomike vazhdon të njohë të gjitha aktivet e transferuara, vlerën kontabël të aktiveve të transferuara dhe të detyrimeve të lidhura me to.

(f) kur njësia ekonomike vazhdon të njohë aktivet në nivelin e përfshirjes së saj të vazhdueshme (shiko paragrafët 20(c)(ii) dhe 30 të SNK 39), vlerën totale kontabël të aktiveve origjinale para transferimit, vlerën kontabël të aktiveve që njësia ekonomike vazhdon të njohë, dhe vlerën kontabël të detyrimeve që lidhen me to.

Aktivet financiare të transferuara që janë ç' regjistruar në tërësinë e tyre

42E Për të arritur objektivat e vendosura në paragrafin 42B(b), kur një njësi ekonomike ç' regjistron aktivet financiare të transferuara në tërësinë e tyre (shiko paragrafët 20(a) dhe (c)(i) të SNK 39) por ka përfshirje të vazhdueshme në to, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese për çdo lloj të përfshirjes së vazhdueshme në çdo datë raportimi, minimumi për:

(a) vlerën kontabël të mbartur të aktiveve dhe detyrimeve që janë njohur në pasqyrën e pozicionit financiar të njësisë ekonomike dhe përfaqësojnë përfshirjen e vazhdueshme të saj në aktivet e ç' regjistruara financiare, dhe pozicionet (zërat e pasqyrës) në të cilat vlera kontabël e këtyre aktiveve dhe detyrimeve është njohur.

(b) vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve që përfaqësojnë përfshirjen e vazhdueshme të njësisë ekonomike në aktivet e ç' regjistruara financiare.

(c) vlerën që përfaqëson më mirë ekspozimin maksimal të njësisë ekonomike ndaj humbjes nga përfshirja e vazhdueshme në aktivet financiare të ç' regjistruara, dhe informacionin që tregon se si përcaktohet ky ekspozim.

(d) flukset dalëse të mjeteve monetare të paskontuara që mund të kërkohen ose do të kërkoheshin për të riblerë aktivet financiare të ç' regjistruara (p.sh. çmimi i përcaktuar në një marrëveshje opsioni) ose shumat e tjera të pagueshme për palën ku

 © Fondacioni SNRF-ve

janë transferuar aktivet. Nëse flukset dalëse të mjeteve monetare janë variabël atëherë shuma e paraqitur në informacionet shpjeguese duhet të bazohet në kushtet që ekzistojnë në çdo datë te pasqyrës së pozicionit financiar.

(e) një analizë të afatit të maturimit të flukseve dalëse të mjeteve monetare të paskontuara që mund të kërkohen ose do të kërkoheshin për të riblerë aktivet financiare të ç' regjistruara ose të shumave të tjera të pagueshme për palën ku janë transferuar aktivet, duke treguar afatet kontraktuale të mbetura deri në maturim të përfshirjes së vazhdueshme të njësisë ekonomike.

(f) informacionin cilësor që shpjegon dhe mbështet dhënien e informacioneve shpjeguese sasiore të kërkuara në (a)–(e).

42F Një njësi ekonomike mund të bashkojë informacionin e kërkuar nga paragrafi 42E në lidhje me një aktiv të veçantë nëse njësia ekonomike ka më shumë se një lloj të përfshirjes së vazhdueshme në atë aktiv financiar të ç' regjistruar dhe e raporton atë sipas një lloji të përfshirjes së vazhdueshme.

42G Gjithashtu, një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për çdo lloj të përfshirjes së vazhdueshme për:

(a) fitimin ose humbjen e njohur në datën e transferimit të aktiveve.

(b) të ardhurat dhe shpenzimet e njohura në periudhën raportuese dhe të akumuluara, nga përfshirja e vazhdueshme në aktivet financiare të ç' regjistruara (p.sh. ndryshimet në vlerën e drejtë të derivativëve).

(c) nëse vlera totale e shumave të arkëtuara nga aktiviteti i transferimit (që kualifikohen për ç' regjistrim) në një periudhë raportuese nuk është shpërndarë ende përgjatë periudhës, (p.sh. nëse një pjesë e konsiderueshme e vlerës totale nga aktiviteti i transferimit është arkëtuar ditët e fundit të periudhës raportuese):

(i) kur aktiviteti më i madh i transferimit ka ndodhur brenda asaj periudhe raportuese (p.sh. pesë ditë para fundit të periudhës raportuese),

(ii) shumat (p.sh. fitimet ose humbjet përkatëse) e njohura nga aktiviteti i transferimit në atë pjesë të periudhës raportuese, dhe

(iii) vlerën totale të arkëtimeve nga aktiviteti i transferimit në atë pjesë të periudhës raportuese.

Një njësi ekonomike duhet ta japë këtë informacion për çdo periudhë për të cilën paraqitet një pasqyrë përmbledhëse të ardhurave.

Informacion shtesë

42H Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për çdo informacion shtesë që ajo e konsideron të nevojshëm për të plotësuar objektivat në lidhje me dhënien e informacioneve shpjeguese në paragrafin 42B.

Data e hyrjes në fuqi dhe dispozita kalimtare

43 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë SNRF për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 janar 2007 e në vijim. Inkurajohet zbatimi i më hershëm i tij. Nëse një njësi ekonomike e zbaton këtë SNRF për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt.

44 Nëse një njësi ekonomike zbaton këtë SNRF për periudha vjetore që fillojnë më parë se 1 Janar 2006, nuk ka nevojë që ajo të paraqesë informacion krahasues për dhënien e

informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 31-42 rreth natyrës dhe madhësisë së risqeve që vijnë nga instrumentat financiarë.

44A SNK 1 (i rishikuar në 2007) ndryshoi terminologjinë e përdorur në të gjithë SNRF-të. Përveç kësaj, ai ndryshoi paragrafët 20, 21, 23(c) dhe (d), 27(c) dhe B5 të shtojcës B. Një njësi ekonomike do të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2009. Nëse një njësi ekonomike zbaton SNK 1 (i rishikuar ne 2007) për një periudhë më të hershme, ndryshimet do të zbatohen për këtë periudhë më të hershme.

44B Hiqet paragrafi 3 (c) i SNRF 3 (rishikuar në 2008). Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 korrik 2009 e në vijim. Nëse një njësi ekonomike zbaton SNRF 3 (rishikuar 2008) për një periudhë më të hershme, ndryshimi do të zbatohet edhe për këtë periudhë të hershme. Megjithatë, ndryshimi nuk ka të bëjë me shumën e kushtëzuar që ka rrjedhur nga një kombinim biznesi për të cilin data e blerjes i paraprin zbatimit të SNRF 3 (rishikuar në vitin 2008). Në vend të kësaj, një njësi ekonomike do ta trajtojë një shumë të tillë në përputhje me paragrafët 65A–65E të SNRF 3 (i ndryshuar në vitin 2010).

44C Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimin në paragrafin 3 për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2009. Nëse një njësi ekonomike zbaton *Instrumentat Financiarë të Kthyeshme dhe Detyrimet që rrjedhin nga Likuidimi* (Ndryshime në SNK 32 dhe SNK 1), të publikuar në shkurt 2008, për një periudhë më të hershme, ndryshimi në paragrafin 3 do të zbatohet për këtë periudhë më të hershme.

44D Paragrafi 3(a) është ndryshuar sipas *Përmirësimeve në SNRF-të* të publikuara në maj 2008. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 janar 2009 e në vijim. Lejohet zbatimi përpara kësaj date. Në qoftë se një njësi ekonomike e zbaton ndryshimin për një periudhë më të hershme, ajo do të japë informacione shpjeguese për këtë fakt dhe zbaton për këtë periudhë më të hershme edhe ndryshimet në paragrafin 1 të SNK 28, paragrafin 1 të SNK 31 dhe paragrafin 4 të SNK 32 të publikuara në maj 2008. Një njësi ekonomike lejohet të zbatojë ndryshimin në mënyrë prospektive.

44E–44F [Fshirë]

44G *Përmirësimi i Dhënies së Informacioneve Shpjeguese për Instrumentat Financiarë* (Amendime të SNRF 7), publikuar në Mars 2009, amenduan paragrafët 27, 39 dhe B11 dhe shtuan paragrafët 27A, 27B, B10A dhe B11A-B11F. Një njësi ekonomike duhet ti zbatojë këto amendime për periudhat ushtrimore që fillojnë në ose pas datës 1 Janar 2009. Një njësi ekonomike nuk ka nevojë të japë informacionet shpjeguese të kërkuara nga amendimet për:

(a) një periudhë vjetore ose të ndërmjetme, duke përfshirë ndonjë pasqyrë të pozicionit financiar, paraqitur brenda një periudhe vjetore krahasuese që mbaron para datës 31 Dhjetor 2009, ose

(b) ndonjë pasqyrë të pozicionit financiar në fillim të periudhës më të hershme krahasuese në një datë para datës 31 Dhjetor 2009.

Lejohet zbatimi më i hershëm i këtyre amendimeve. Nëse një njësi ekonomike zbaton këto amendime për një periudhë më të hershme, ajo duhet të japë informacion shpjegues për këtë fakt.[1]

44H [Fshirë]

---

[1] *Paragrafi 44G u amendua si rrjedhojë e Përjashtimit Kufizues nga Dhënia e Informacioneve Shpjeguese sipas SNRF 7 për Zbatuesit për Herë të Parë (Amendimi i SNRF 1) publikuar në Janar 2010. Bordi amendoi paragrafin 44G për të qartësuar konkluzionet e tij dhe kalimin e synuar drejt Përmirësimit të Dhënies së Informacioneve Shpjeguese për Instrumentat Financiarë (Amendimet e SNRF 7).*

 © Fondacioni SNRF-ve

44I Nëse një njësi ekonomike zbaton për herë të parë SNRF 9, ajo duhet të japë informacion shpjegues për secilën klasë të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare në datën e fillimit të zbatimit, për:

(a) kategorinë fillestare të matjes dhe vlerën e mbartur të përcaktuar në përputhje me SNK 39;

(b) kategorinë e re të matjes dhe vlerën e mbartur të përcaktuar në përputhje me SNFR 9;

(c) madhësinë e ndonjë aktivi financiar dhe pasivi financiar të pasqyrës së pozicionit financiar që më parë ishin përcaktuar si të matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes por tashmë nuk përcaktohen si të tillë, duke bërë dallim mes atyre që njësia duhet të riklasifikojë sipas kërkesave të SNRF 9 dhe atyre që ajo zgjedh të riklasifikojë.

Një njësi ekonomike duhet të paraqesë këto informacione shpjeguese sasiore në formë tabele me përjashtim të rastit kur një format tjetër është më i përshtatshëm.

44J Kur një njësi ekonomike zbaton për herë të parë SNRF 9, ajo duhet të japë informacione shpjeguese cilësore për t'u mundësuar përdoruesve të kuptojnë:

(a) mënyrën se si njësia ka zbatuar kërkesat për klasifikim të SNRF 9 për ato aktive financiare, klasifikimi i të cilave ndryshoi si rezultat i zbatimit të SNRF 9.

(b) arsyet për çdo përcaktim ose jo të aktiveve ose pasiveve financiare si të matur me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes.

44K Paragrafi 44B u ndryshua nga *Përmirësimet në SNRF-të* të publikuara në maj 2010. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim për periudhat vjetore që fillojnë më 1 korrik 2010 e në vijim. Inkurajohet zbatimi para kësaj date.

44L Nga *Përmirësimet në SNRF-të* të publikuara në maj 2010 është shtuar paragrafi 32A dhe janë ndryshuar paragrafët 34 dhe 36–38. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më 1 janar 2011 e në vijim. Inkurajohet zbatimi para kësaj date. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet për një periudhë më të hershme ajo do të japë informacion shpjegues për këtë fakt.

44M *Dhënia e Informacioneve Shpjeguese-Transferimi i Aktiveve Financiare* (Ndryshime në SNRF 7), publikuar në tetor 2010, hoqi paragrafin 13 dhe shtoi paragrafët 42A-42H dhe B29-B39. Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime për periudhat vjetore që fillojnë më apo pas datës 1 korrik 2011. Lejohet zbatimi më i hershëm i tij. Nëse një njësi ekonomike zbaton ndryshimet nga një datë më e hershme, ajo duhet të japë informacione shpjeguese për këtë fakt. Një njësi ekonomike nuk ka nevojë të sigurojë dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga këto ndryshime për një periudhë që fillon përpara datës së zbatimit fillestar të ndryshimeve.

44N SNRF 9, i nxjerrë në Tetor 2010, ndryshoi paragrafët 2–5, 8–10, 11, 14, 20, 28, 30 dhe 42C-42E, Shtojcën A, dhe paragrafët B1, B5, B10(a), B22 dhe B27, shtoi paragrafët 10A, 11A, 11B, 12B–12D, 20A, 44I dhe 44J, dhe fshiu paragrafët 12, 12A, 29(b), ,44E, 44F, 44H, B4 dhe Shtojcën D. Nëse zbaton SNRF 9 të nxjerrë në Tetor 2010, njësia ekonomike duhet të zbatojë këto ndryshime.

44O SNRF 10 dhe SNRF 11 *Marrëveshjet e Përbashkëta*, të publikuara në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafin 3. Një njësi ekonomike do ta zbatojë këtë ndryshim kur të zbatojë SNRF10 dhe SNRF11.

44P Si rezultat i SNRF 13, të nxjerrë në maj të vitit 2011, kanë ndryshuar paragrafët 3, 28, 29, B4 dhe B26 dhe Shtojca A dhe janë fshirë paragrafët 27–27B. Një njësi ekonomike do t'i zbatojë këtë ndryshime, kur ajo të zbatojë SNRF13.

44Q *Paraqitja e Zërave të Ardhurave të Tjera Gjithëpërfshirëse (*Ndryshimet në SNK 1), publikuar në qershor 2011, ndryshoi paragrafin 27B. Një njësi ekonomike do të zbatojë këtë ndryshim kur ajo zbaton SNK 1, të ndryshuar në qershor 2011.

44R *Dhënie Informacionesh Shpjeguese— Kompensimi i Aktiveve Financiare dhe Pasiveve Financiare* (Ndryshime në SNRF 7), i publikuar në Dhjetor 2011, shtoi paragrafët IN9, 13A–13F dhe B40- B53. Një njësi ekonomike duhet t`i zbatojë këto ndryshime për periudhat ushtrimore që fillojnë më 1 Janar 2013 ose më pas dhe për periudhat ushtrimore të ndërmjetme brenda këtyre periudhave vjetore. Një njësi ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar nga këto ndryshime në mënyrë retrospektive.

44S Nëse një njësi ekonomike zbaton për herë të parë kërkesat për klasifikim dhe matje të SNRF 9, ajo duhet të japë informacionin shpjegues të kërkuar në paragrafët 44T–44W të këtij SNRF nëse zgjedh ose nëse i kërkohet, me kushtin që kjo dhënie informacionesh shpjeguese të jetë në përputhje me SNRF 9 (shih paragrafin 8.2.12 e SNRF 9 (2009) dhe paragrafin 7.2.14 të SNRF 9 (2010)).

44T Nëse kërkohet nga paragrafi 44S, në datën e zbatimit për herë të parë të SNRF 9 një njësi ekonomike duhet të paraqesë informacion shpjegues mbi ndryshimet në klasifikim të aktiveve financiare dhe pasiveve financiare, duke treguar veçmas:

(a) ndryshimet në vlerën kontabël (neto) bazuar në kategoritë e matjes në përputhje me SNK 39 (d.m.th. që nuk vijnë nga një ndryshim në matje si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9); dhe

(b) ndryshimet në vlerën kontabël (neto) që vijnë nga një ndryshim në matje si pasojë e dispozitave kalimtare të SNRF 9.

Nuk është e nevojshme që dhëniet e informacioneve shpjeguese të këtij paragrafi të bëhen pas periudhës vjetore të zbatimit për herë të parë të SRNF 9.

44U Në periudhën raportuese në të cilën SNRF 9 zbatohet për herë të parë, një njësi ekonomike duhet të japë informacionin shpjegues në vijim për aktivet financiare dhe pasivet financiare të riklasifikuara pra të matura me koston e amortizuar si pasojë e dispozitave kalimtare në SNRF 9:

(a) vlerën e drejtë të aktiveve financiare ose pasiveve financiare në fund të periudhës së raportimit;

(b) fitimin ose humbjen nga vlera e drejtë që do të ishte njohur në rezultat ose në të ardhurat e tjera totale gjatë periudhës së raportimit nëse aktivet financiare ose pasivet financiare nuk do të ishin riklasifikuar;

(c) normën efektive të interesit në datën e riklasifikimit; dhe

(d) shpenzimet ose të ardhurat e njohura nga interesi.

Nëse një njësi ekonomike trajton vlerën e drejtë të një aktivi financiar ose pasivi financiar si kosto të amortizuar të tij në datën e zbatimit për herë të parë (shih paragrafin 8.2.10 të SNRF 9 (2009) dhe paragrafin 7.2.10 të SNRF 9 (2010)), dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga pikat (c) dhe (d) të këtij paragrafi duhet të bëhet për secilën periudhë raportimi që pason riklasifikimin deri në mosnjohje. Në rast të kundërt nuk është e nevojshme që të bëhet dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga ky paragraf pas periudhës së raportimit që përfshin datën e zbatimit për herë të parë.

44V Nëse një njësi ekonomike paraqet informacionet shpjeguese të kërkuara në paragrafët 44S–44U në datën e zbatimit për herë të parë të SNRF 9, këto dhe dhëniet e informacioneve shpjeguese të paragrafit 28 të SNK 8 gjatë periudhës së raportimit që përfshin datën e zbatimit për herë të parë, duhet të lejojnë rakordimin mes:

(a) kategorive të matjes në përputhje me SNK 39 dhe SNRF 9; dhe

(b) zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar.

 © Fondacioni SNRF-ve

44W Nëse një njësi ekonomike paraqet informacionet shpjeguese të kërkuara në paragrafët 44S–44U në datën e zbatimit për herë të parë të SNRF 9, këto dhe dhëniet e informacioneve shpjeguese të paragrafit 25 të këtij SNRF në datën e zbatimit për herë të parë, duhet të lejojnë rakordimin mes:

(a) kategorive të matjes në përputhje me SNK 39 dhe SNRF 9; dhe

(b) klasës së instrumentave financiarë në datën e zbatimit për herë të parë.

Tërheqja e SNK 30

45 Ky SNRF zëvendëson SNK30 *Dhënie Informacionesh Shpjeguese në Pasqyrat Financiare të Bankave dhe Institucioneve Financiare të Ngjashme*.

Shtojcë A
Termat e përcaktuar

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF.

rreziku i kredisë Rreziku që një palë në një instrument financiar do të shkaktojë humbje financiare për palën tjetër duke dështuar në shlyerjen e një detyrimi.

rreziku i monedhës Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit.

rreziku i normave të interesit Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut.

rreziku i likuiditetit Rreziku që një njësi ekonomike do të ndeshë vështirësi në plotësimin e detyrimeve që lidhen me pasivet financiare që duhet të shlyhen nëpërmjet lëvrimit të mjeteve monetare ose një aktivi tjetër financiar.

huatë e pagueshme Huatë e pagueshme janë pasive financiare, të ndryshme nga të pagueshmet tregtare afatshkurtra në termat normale (të zakonshme) të kredisë.

rreziku i tregut Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të ndryshojnë për shkak të ndryshimeve në çmimet e tregut. Rreziku i tregut përfshin tre tipe risqesh: **rrezikun e monedhës, rrezikun e normave të interesit** dhe **rrezikun tjetër të çmimit**.

rreziku tjetër i çmimit Rreziku që vlera e drejtë ose flukset monetare të ardhshme të një instrumenti financiar do të luhaten për shkak të ndryshimeve në çmimet e tregut (përveç atyre që rrjedhin nga **rreziku i normës së interesit** ose **rreziku i valutës**), nëse këto ndryshime janë shkaktuar nga faktorë të veçantë për instrumentin individual financiar ose emetuesin e tij, ose nga faktorët që ndikojnë në të gjitha instrumentet financiare të ngjashme që tregtohen në treg.

për t'u shlyer se i ka kaluar afati Një aktiv financiar është për t'u shlyer nëse një kundërpalë ka dështuar në bërjen e një pagese të kërkuar sipas kontratës.

© Fondacioni SNRF-ve

Termat në vijim janë përkufizuar në paragrafin 11 të SNK 32, paragrafin 9 të SNK 39 ose Shtojcën A të SNRF 9 dhe përdoren në SNRF me kuptimin e përcaktuar në SNK 32, SNK 39 dhe SNRF 9.

- kosto e amortizuar e një aktivi ose pasivi financiar
- çregjistrimi
- derivativ
- metoda e interesit efektiv
- instrument kapitali
- vlera e drejtë
- aktiv financiar
- kontratë garancie financiare
- instrument financiar
- pasiv financiar
- pasiv financiar me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes
- transaksion parashikues
- instrument mbrojtës
- i mbajtur për tregtim
- data e riklasifikimit
- blerje ose shitje në mënyrë të rregullt.

Shtojcë B
Udhëzues zbatimi

Kjo shtojcë është pjesë përbërëse e SNRF.

Klasat e instrumentave financiarë dhe niveli i dhënies së informacioneve shpjeguese (paragrafi 6)

B1 Paragrafi 6 i kërkon një njësie ekonomike të grupojë instrumentat financiarë në klasa që janë të përshtatshme me natyrën e informacionit të paraqitur dhe që merr në konsideratë karakteristikat e këtyre instrumentave financiarë. Klasat e përshkruara në paragrafin 6 përcaktohen nga njësia ekonomike dhe prandaj janë të dallueshme nga kategoritë e instrumentave financiarë të specifikuar në SNRF9 (i cili përcakton sesi maten instrumentat financiarë dhe kur njihen ndryshimet në vlerën e drejtë).

B2 Në përcaktimin e klasës së instrumentit financiar, një njësi ekonomike duhet që të paktën:

(a) të dallojë instrumentat e matur me koston e amortizuar nga ata të matur me vlerën e drejtë.

(b) të trajtojë si një klasë të veçantë ose klasa të veçanta ato instrumenta financiarë që janë jashtë objektit të këtij SNRF.

B3 Një njësi ekonomike vendos, në varësi të rrethanave, sa hollësira (detaje) të paraqesë për të plotësuar kërkesat e këtij SNRF, sa rëndësi duhet t'u japë aspekteve të ndryshme të kërkesave dhe sesi të bashkojë informacionin për të paraqitur një pamje të plotë pa kombinuar informacione me karakteristika të ndryshme. Është e nevojshme të gjendet një e mesme mes mbingarkimit të pasqyrave financiare me detaje (hollësi) të tepërta të cilat mund të mos u shërbejnë përdoruesve të pasqyrave financiare dhe fshehjes së informacionit të rëndësishëm si rezultat i bashkimit (agregimit) të tepërt. Për shembull, një njësi ekonomike nuk duhet të fshehë informacion të rëndësishëm duke e përfshirë atë mes shumë detajeve (hollësive) të parëndësishme. Në mënyrë të ngjashme, një njësi ekonomike nuk duhet të japë informacion shpjegues që është kaq i bashkuar (grupuar) sa që fsheh ndryshimet e rëndësishme mes transaksioneve individuale ose risqeve të lidhura me to.

Rëndësia e instrumentave financiarë për pozicionin financiar dhe performancën financiare

B4 [Fshire]

Dhënie informacionesh të tjera shpjeguese – politikat kontabël (paragrafi 21)

B5 Paragrafi 21 kërkon dhënie informacionesh shpjeguese për bazën (ose bazat) e matjes të përdorura në përgatitjen e pasqyrave financiare dhe për politikat kontabël të tjera të përdorura të cilat janë të rëndësishme për të kuptuar pasqyrat financiare. Për instrumentat financiarë, dhënie informacionesh shpjeguese të tilla mund të përfshijnë:

(a) për pasivet financiare të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes:

(i) natyrën e pasiveve financiare të cilat njësia ekonomike i ka përcaktuar me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes;

 © Fondacioni SNRF-ve

(ii) kriterin për një përcaktim të tillë të këtyre pasiveve financiare në njohjen fillestare; dhe

(iii) mënyrën se si njësia ekonomike ka plotësuar kushtet e paragrafit 4.2.2 të SNRF 9 për këtë përcaktim.

(aa) për aktivet financiare të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes:

(i) natyrën e aktiveve financiare të cilat njësia ekonomike i ka përcaktuar me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes; dhe

(ii) mënyrën se si njësia ekonomike ka plotësuar kushtet e paragrafit 4.1.5 të SNRF 9 për këtë përcaktim.

(b) [fshirë]

(c) faktin nëse blerjet dhe shitjet në mënyrë të rregullt të aktiveve financiare janë kontabilizuar në datën e tregtimit ose të shlyerjes (shih paragrafin 3.1.2 të SNRF 9).

(d) nëse një llogari zbritjeje përdoret për të zvogëluar vlerën kontabël të aktiveve financiare të zhvlerësuar nga humbjet e kreditimit:

(i) kriterin për përcaktimin nëse vlera kontabël e aktiveve financiare të zhvlerësuara është zvogëluar drejtpërsëdrejti (ose në rastin e një rimarrje të zhvlerësimit, është rritur drejtpërsëdrejti) dhe nëse është përdorur llogaria e zbritjes; dhe

(ii) kriterin për anullimin e shumave të regjistruara në llogarinë e zbritjeve kundrejt vlerës kontabël të aktiveve të zhvlerësuara (shih paragrafin 16).

(e) si përcaktohen fitimet ose humbjet neto në secilën kategori të instrumentit financiar (shih paragrafin 20 (a)) për shembull, nëse fitimet ose humbjet neto në zërat me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes përfshijnë të ardhurat nga interesat ose dividendët.

(f) kriterin që përdor njësia ekonomike për të përcaktuar se ka një evidencë të mjaftueshme që ka ndodhur një humbje nga zhvlerësimi (shih paragrafin 20(e)).

(g) nëse termat e aktiveve financiare të cilët ndryshe do të ishin të kërkuar për t'u paguar ose të zhvlerësuar janë rinegociuar, politikën kontabël për aktivet financiare që janë subjekt i termave të rinegociuar (shih paragrafin 36(d)).

Paragrafi 122 i SNK 1 (rishikuar në 2007) kërkon gjithashtu që njësitë ekonomike të japin informacion shpjegues, në përmbledhje të politikave kontabël të rëndësishme ose në shënimet e tjera, lidhur me gjykimet, përveç atyre që përfshijnë vlerësimet, që ka bërë drejtimi në procesin e zbatimit të politikave kontabël të njësisë ekonomike dhe që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare.

Natyra dhe madhësia e risqeve (rreziqeve) që vijnë nga instrumentat financiarë (paragrafët 31-42)

B6 Dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 31-42 duhet të jepet ose në pasqyrat financiare ose të përfshihet nëpërmjet referencës së kryqëzuar me pasqyrat financiare në pasqyra të tjera, të tilla si komentet e manaxhimit ose raportin e rrezikut, që janë të disponueshme për përdoruesit e pasqyrave financiare në të njëjtat terma si pasqyrat financiare dhe në të njëjtën kohë. Pa informacionin e përfshirë përmes referencës së kryqëzuar, pasqyrat financiare nuk janë të plota.

Dhënie informacionesh shpjeguese sasiore (paragrafi 34)

B7 Paragrafi 34 (a) kërkon paraqitjen e të dhënave sasiore të përmbledhura lidhur me ekspozimin e një njësie ekonomike ndaj risqeve të bazuar në informacionin e siguruar nga brenda njësisë ekonomike nga personeli kyç drejtues. Nëse një njësi ekonomike përdor disa metoda për të manaxhuar një ekspozim ndaj rrezikut, njësia ekonomike duhet të paraqesë informacion duke përdorur metodën ose metodat që sigurojnë informacionin më të rëndësishëm dhe më të besueshëm. SNK 8 *Politikat Kontabile, Ndryshimet në Vlerësimet dhe Gabimet* trajton rëndësinë dhe besueshmërinë.

B8 Paragrafi 34(c) kërkon dhënie informacionesh shpjeguese rreth përqendrimeve të rrezikut. Përqendrimet e rrezikut vijnë nga instrumenta financiarë që kanë karakteristika të ngjashme dhe ndikohen në mënyrë të ngjashme nga ndryshimet në kushtet ekonomike ose të tjera kushte. Identifikimi i përqendrimeve të rrezikut kërkon gjykim, duke marrë në konsideratë rrethanat e njësisë ekonomike. Dhënia e informacioneve shpjeguese lidhur me përqendrimet e rrezikut duhet të përfshijë:

(a) një përshkrim sesi drejtimi përcakton përqendrimet;

(b) një përshkrim të karakteristikave të përbashkëta që identifikojnë çdo përqendrim (p.sh. palën tjetër, zonën gjeografike, monedhën ose tregun); dhe

(c) shumën e ekspozimit ndaj rrezikut të lidhur me gjithë instrumentat financiarë që kanë këtë karakteristikë të përbashkët.

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë (paragrafi 36(a))

B9 Paragrafi 36(a) kërkon paraqitjen e shumës që përfaqëson më mirë ekspozimin maksimal të njësisë ekonomike ndaj rrezikut të kredisë. Për një aktiv financiar, zakonisht kjo është vlera kontabël bruto, e pakësuar për:

(a) çdo shumë të kompensuar në përputhje me SNK 32; dhe

(b) çdo humbje nga zhvlerësimi të njohur në përputhje me SNK 39.

B10 Aktivitetet që sjellin rrezikun e kredisë dhe ekspozimin maksimal që shoqëron rrezikun e kredisë, përfshijnë por nuk kufizohen vetëm në:

(a) dhënien e huave për klientët dhe vendosjen e depozitave me njësi të tjera ekonomike. Në raste të tilla ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë është vlera kontabël e aktiveve financiare përkatëse.

(b) lidhja e kontratave për derivativë, p.sh. kontrata të këmbimeve të huaja, të normave të interesit swap dhe të derivativëve të kredisë. Nëse aktivi që rezulton matet me vlerën e drejtë, ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë në datën e raportimit do të jetë i barabartë me vlerën kontabël.

(c) dhënien e garancive financiare. Në këtë rast, ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë është shuma maksimale që njësia ekonomike do të mund të paguante nëse garancia kërkohet, e cila mund të jetë shumë më e madhe se shuma e njohur si një pasiv.

(d) marrja e një angazhimi huaje të pakthyeshëm për gjatë jetës së mjetit ose që është i kthyeshëm vetëm në këmbim të një ndryshimi material negativ. Nëse emetuesi nuk mund të krijojë një angazhim huaje neto në mjete monetare ose në një instrument financiar tjetër, ekspozimi maksimal i kredisë është shuma e plotë e angazhimit. Kjo sepse është e pasigurt nëse shuma e çdo pjese të patërheqshme mund të jetë e tërheqshme në të ardhmen. Kjo mund të jetë shumë më e madhe sesa shuma e njohur si pasiv.

 © Fondacioni SNRF-ve

Shënimet shpjeguese sasiore mbi rrezikun e likuiditetit (paragrafi 34(a) dhe 39 (b))

B10A Në përputhje me paragrafin 34(a) një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues sasior dhe përmbledhës mbi ekspozimin ndaj rrezikut të likuiditetit bazuar në informacionin e brendshëm që siguron personeli drejtues kyç. Një njësi ekonomike duhet të shpjegojë sesi janë përcaktuar këto të dhëna. Nëse fluksi dalës i mjeteve monetare (ose një aktiv tjetër financiar) i përfshirë në këto të dhëna mundet ose:

(a) të ndodhë shumë më herët sesa data e paraqitur, ose

(b) të jetë për shuma shumë të ndryshme nga ato të paraqitura në të dhënat (p.sh. një derivativ që përfshihet në të dhëna mbi baza shlyerje neto por për të cilin pala tjetër ka opsionin që të kërkojë shlyerjen mbi baza bruto),

njësia ekonomike duhet të paraqesë këtë fakt dhe të japë informacion sasior që u mundëson përdoruesve të pasqyrave të saj financiare të vlerësojnë madhësinë e këtij rreziku përveçse kur ky informacion është përfshirë në analizën e maturimit sipas kontratës të kërkuar nga paragrafi 39(a) ose (b)

B11 Në përgatitjen e analizës së maturmit të kërkuar nga paragrafi 39(a) dhe (b) një njësi ekonomike përdor gjykimin e saj për të përcaktuar numrin përkatës të hapësirave kohore. Për shembull një njësi ekonomike mund të përcaktojë që janë të përshtatshme hapësirat kohore në vijim:

(a) jo më vonë se një muaj;

(b) më vonë se një muaj dhe jo më vonë se tre muaj;

(c) më vonë se tre muaj dhe jo më vonë se një vit; dhe

(d) më vonë se një vit dhe jo më vonë se pesë vjet.

B11A Për të plotësuar kërkesat e paragrafit 39(a) dhe (b), një njësi ekonomike nuk duhet të veçojë një derivativ që vjen nga një instrument financiar hibrid (i kombinuar). Për një instrument të tillë njësia ekonomike duhet të zbatojë paragrafin 39(a).

B11B Paragrafi 39(b) kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për analizën sasiore të maturimit për pasivet financiare derivative që tregon maturimin e mbetur sipas kontratës nëse maturimi sipas kontratës është thelbësor për të kuptuar kohën e flukseve të mjeteve monetare. Për shembull ky do të ishte rasti i:

(a) normës së interesit të një kontrate swap me maturim të mbetur për pesë vite në një kontratë mbulimi të mjeteve monetare (hedge) me norma variabël të aktivit ose pasivit financiar.

(b) të gjitha angazhimeve të huas.

B11C Paragrafi 39(a) dhe (b) kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për analizën e maturimit të pasiveve financiare që tregon maturimin e mbetur sipas kontratës për disa pasive financiare. Në këtë dhënie informacionesh shpjeguese:

(a) nëse një palë mund të zgjedhë se kur paguhet një shumë, pasivi shpërndahet në periudhën më të hershme në të cilën njësisë ekonomike mund t'i kërkohet pagesa. Për shembull pasivet financiare që një njësi ekonomike duhet të shlyejë kur i kërkohen (p.sh. depozitat në të parë) përfshihen në hapësirën kohore më të hershme.

(b) nëse një njësi ekonomike angazhohet të vërë në dispozicion shuma me këste, secili këst shpërndahet në periudhën më të hershme në të cilën njësisë ekonomike do t'i duhet të paguajë. Për shembull një angazhim për tërheqjen e huasë përfshihet në hapësirën kohore që përmban datën më të hershme kur ky angazhim mund të tërhiqet.

(c) për kontratat e emetuara të garancisë financiare shuma maksimale e garancisë shpërndahet në periudhën më të hershme në të cilën mund të kërkohet garancia.

B11D Shumat e kontraktuara të paraqitura në analizat e maturimit sipas kërkesave të paragrafit 39(a) dhe (b) janë flukse monetare kontraktuale jo të skontuara, për shembull:

(a) detyrimet bruto për kontratat e qirasë financiare (para zbritjes së komisioneve financiare);

(b) çmimet e specifikuara në marrëveshjet e së ardhmes për të blerë aktive financiare me mjete monetare;

(c) shumat neto për kontratat swap me norma interesi fikse/të ndryshueshme për të cilat këmbehen flukse neto në mjete monetare;

(d) shumat e kontraktuara për t'u këmbyer në një instrument financiar derivativ (p.sh. këmbim valutash) për të cilat këmbehen flukse bruto në mjete monetare; dhe

(e) angazhimet bruto të huasë.

Flukse të tilla të mjeteve monetare jo të skontuara ndryshojnë nga shuma e përfshirë në pasqyrën e pozicionit financiar sepse shuma në këtë pasqyrë bazohet në flukset e skontuara monetare. Nëse shuma e pagueshme nuk është fikse, shuma e paraqitur përcaktohet duke ju referuar kushteve ekzistuese në fund të periudhës së raportimit. Për shembull nëse shuma e pagueshme varion me ndryshimet në një indeks, shuma e paraqitur mund të bazohet në nivelin e atij indeksi në fund të periudhës.

B11E Paragrafi 39(c) kërkon që një njësi ekonomike të përshkruajë sesi manaxhon rrezikun e likuiditetit të pranishëm në zërat e paraqitur në informacionet shpjeguese sasiore të kërkuara në paragrafët 39(a) dhe (b). Një njësi ekonomike duhet të japë informacion shpjegues për analizën e maturimit të aktiveve financiare që mban lidhur me manaxhimin e rrezikut të likuiditetit (p.sh. aktivet financiare që janë gati për shitje ose që pritet të krijojnë flukse hyrëse monetare për të përballuar flukset dalëse në pasive financiare), nëse ky informacion është i nevojshëm për t'u mundësuar përdoruesve të pasqyrave të saj financiare vlerësimin e natyrës dhe madhësisë së rrezikut të likuiditetit.

B11F Faktorë të tjerë që mund të marrë në konsideratë një njësi ekonomike lidhur me dhënien e informacioneve shpjeguese të kërkuara në paragrafin 39(c) përfshijnë por nuk kufizohen në sa më poshtë. Nëse një njësi ekonomike:

(a) është angazhuar në marrjen hua të ndryshme (p.sh. letrat tregtare) ose mënyra të tjera kreditimi të cilave mund t'u drejtohet për të përballuar nevojat e veta për likuiditete;

(b) ka depozita në bankat qendrore për të plotësuar nevojat për likuiditete;

(c) ka burime shumë të ndryshme financimi;

(d) ka përqendrime të rëndësishme të rrezikut të likuiditetit ose në aktivet e veta ose në burimet e veta të financimit;

(e) ka procese të kontrollit të brendshëm dhe plane rezervë për manaxhimin e rrezikut të likuiditetit;

(f) ka instrumenta që përmbajnë kushte të përshpejtuara shlyerjeje (p.sh. më rënien e klasifikimit të aftësisë kredimarrëse të njësisë ekonomike);

(g) ka instrumenta që mund të kërkojnë vendosjen e një kolaterali (p.sh. marzhe për thirrjen e derivativëve);

(h) ka instrumenta që lejojnë njësinë ekonomike të zgjedhë nëse të shlyejë pasivet e veta financiare në mjete monetare (ose një aktiv tjetër financiar) ose duke dhënë aksione të veta; ose

 © Fondacioni SNRF-ve

(i) ka instrumenta që janë objekt i marrëveshjeve që rregullohen mbi baza neto.

B12–B16 [Fshirë]

Rreziku i tregut – analiza e ndjeshmërisë (paragrafët 40 dhe 41)

B17 Paragrafi 40(a) kërkon një analizë ndjeshmërie për çdo tip të rrezikut të tregut ndaj të cilit është ekspozuar njësia ekonomike. Në përputhje me paragrafin B3, një njësi ekonomike vendos sesi të bashkojë informacionin për të dhënë një pamje të përgjithshme pa kombinuar informacionin me karakteristika të ndryshme lidhur me ekspozimin ndaj risqeve të mjediseve ekonomike shumë të ndryshme. Për shembull:

(a) një njësi ekonomike që tregton instrumenta financiarë mund të paraqesë këtë informacion veçmas për instrumentat financiarë të mbajtur për tregtim dhe atyre jo-të mbajtur për tregtim.

(b) një njësi ekonomike nuk duhet të bashkojë ekspozimin e saj ndaj risqeve të tregut nga zona me hiperinflacion me ekspozimin e saj ndaj të njëjtave risqe të tregut nga zona me inflacion shumë të ulët.

Nëse një njësi ekonomike është e ekspozuar vetëm ndaj një tipi rreziku tregu në vetëm një mjedis ekonomik, ajo nuk do të tregojë informacion të veçuar.

B18 Paragrafi 40(a) kërkon analiza ndjeshmërie për të treguar efektin në fitimin ose humbjen dhe në kapital të ndryshimeve të mundshme të arsyeshme në variblin e rrezikut përkatës (p.sh. mbizotërimin e normave të interesit të tregut, normave të këmbimit, çmimeve të kapitalit ose të mallrave). Për këtë qëllim:

(a) njësive ekonomike nuk u kërkohet të përcaktojnë se çfarë fitimi ose humbje të periudhës do të kishin nëse variablat përkatës të rrezikut do të kishin qenë të ndryshëm. Në vend të saj, njësitë ekonomike duhet të japin informacion shpjegues për efektin në fitimin ose humbjen dhe kapitalin në datën e bilancit duke supozuar se një ndryshim i mundshëm i arsyeshëm në variablin përkatës të rrezikut ka ndodhur në datën e bilancit dhe është zbatuar në ekspozimin e rrezikut që ekzistonte në atë datë. Për shembull nëse një njësi ekonomike ka një pasiv me normë të ndryshueshme në fund të vitit, njësia ekonomike duhet të paraqesë efektin e fitimit ose humbjes (d.m.th. shpenzimet e interesit) për vitin aktual nëse normat e interesit kanë ndryshuar me shuma të mundshme të arsyeshme.

(b) njësitë ekonomike nuk duhet të paraqesin efektin në fitimin ose humbjen dhe kapitalin për çdo ndryshim brenda një zone ndryshimesh të mundshme të arsyeshme të variablit përkatës të rrezikut. Dhënia e informacioneve shpjeguese për efektet e ndryshimeve në kufijtë e zonës së mundshme të arsyeshme do të ishte e mjaftueshme.

B19 Në përcaktimin se çfarë ndryshimi të mundshëm të arsyeshëm në variablin e rëndësishëm të rrezikut, një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë:

(a) mjedisin ekonomik në të cilin ajo operon. Një ndryshim i mundshëm i arsyeshëm nuk duhet të përfshijë skenarë të largët ose "të rastit më të keq" ose "teste stresi". Gjithashtu nëse norma e ndryshimit në variablin e theksuar të rrezikut është e qëndrueshme, njësia ekonomike nuk ka nevojë të ndërrojë ndryshimin e mundshëm të arsyeshëm të zgjedhur në variablin e rrezikut. Për shembull, supozoni se normat e interesit janë 5 për qind dhe një njësi ekonomike përcakton se një ndryshim në normat e interesit prej ±50 pikë është I mundshëm në mënyrë të arsyeshme. Ajo duhet të paraqesë efektin në fitim ose humbje dhe në kapital nëse normat e interesit do të ndryshonin 4.5 përqind ose 5.5 përqind. Në periudhën e ardhshme, normat e interesit rriten në 5.5 përqind. Njësia ekonomike vazhdon të besojë se normat e

interesit mund të ndryshojnë me ±50 pikë (d.m.th. norma e ndryshimit të interesit është e qëndrueshme). Njësia ekonomike duhet të paraqesë efektin në fitim ose humbje dhe në kapital nëse normat e interesit do të ndryshonin 5 përqind ose 6 përqind. Njësisë ekonomike nuk i kërkohet të rishikojë vlerësimin e saj se normat e interesit mund të kenë ndryshuar në mënyrë të arsyeshme me ±50 pikë, me përjashtim të rastit kur ka evidencë se normat e interesit janë bërë shumë më të ndryshueshme (lëvizshme).

(b) harkun kohor gjatë të cilit njësia ekonomike bën vlerësimin. Analizat e ndjeshmërisë duhet të tregojnë efektet e ndryshimeve që janë marrë në konsideratë si të mundshme në mënyrë të arsyeshme gjatë periudhës deri sa njësia ekonomike do të paraqesë përsëri këto dhënie informacionesh shpjeguese, që zakonisht është periudha raportuese vjetore vijuese.

B20 Paragrafi 41 i lejon një njësie ekonomike të përdorë një analizë ndjeshmërie e cila pasqyron ndërvarësitë mes variablave të rrezikut, të tilla si një metodologji vlere e rrezikuar, nëse ajo përdor këtë analizë për të manaxhuar ekspozimin e saj ndaj risqeve financiare. Kjo është e zbatueshme edhe nëse një metodologji e tillë mat vetëm mundësinë për humbje dhe nuk mat mundësinë për fitim. Një njësi ekonomike e tillë mund të plotësojë kërkesat e paragrafit 41(a) duke paraqitur tipin e modelit të vlerës së rrezikuar të përdorur (p.sh. nëse modeli bazohet në simulimet Monte Carlo), një shpjegim për mënyrën sesi funksionon modeli dhe supozimet kryesore (p.sh. periudhën e mbajtjes dhe nivelin e besimit). Njësitë ekonomike munden gjithashtu që të paraqesin periudhat historike të vrojtuara dhe matjet e zbatuara për vrojtimet brenda asaj periudhe, një shpjegim sesi janë trajtuar opsionet në llogaritje dhe cilat ndryshime dhe korrelacione (ose ndryshe simulimet Monte Carlo të shpërndarjes së probabilitetit) janë përdorur.

B21 Një njësi ekonomike duhet të sigurojë analiza ndjeshmërie për të gjitha bizneset e saj, por mund të sigurojë tipe të ndryshme të analizës së ndjeshmërisë për secilën klasë të instrumentave financiarë.

Rreziku i normës së interesit

B22 *Rreziku i normës së interesit* rezulton në instrumentat financiarë bartës të interesit të njohur në pasqyrën e pozicionit financiar (p.sh. instrumentat e borxhit të blerë ose të emetuar) dhe në disa instrumenta financiarë të panjohur në bilanc (p.sh. disa angazhime huaje).

Rreziku i monedhës

B23 *Rreziku i monedhës* (ose rreziku i kursit të këmbimit) vjen nga instrumenta financiarë të cilat janë të shprehur në një monedhë të huaj, d.m.th. në një monedhë tjetër nga monedha funksionale në të cilën ata janë matur. Për qëllimin e këtij SNRF, rreziku i monedhës nuk vjen nga instrumenta financiarë që janë zëra jo-monetarë ose nga instrumentat financiarë të shprehur në monedhën funksionale.

B24 Një analizë ndjeshmërie paraqitet për secilën monedhë në të cilën njësia ekonomike ka ekspozimin më të rëndësishëm.

Rreziku tjetër i çmimit

B25 *Rreziku tjetër i çmimit* vjen nga instrumentat financiarë për shkak të ndryshimeve, për shembull në çmimet e mallrave ose çmimet e kapitalit. Për të plotësuar kërkesat e paragrafit 40, një njësi ekonomike mund të paraqesë efektin e një rënie në indeksin e specifikuar të tregut të aksioneve, çmimit të mallrave ose një variabli tjetër të rrezikut. Për shembull, nëse një njësi ekonomike i jep një vlerë të mbetur garancive që janë instrumenta

 © Fondacioni SNRF-ve

financiarë, njësia ekonomike paraqet një rritje ose një rënie në vlerën e aktiveve për të cilat zbatohet garancia.

B26 Dy shembuj të instrumentave financiarë që sjellin rrezik të çmimit të kapitalit janë (a) mbajtja e kapitalit në një njësi ekonomike tjetër dhe (b) investimi në një trust që në këmbim i mban investimet në instrumenta kapitali. Shembuj të tjerë përfshijnë kontratat e së ardhmes (forward) dhe opsionet për të blerë ose shitur sasi të caktuara të një instrumenti kapitali dhe kontratat swap që janë të indeksuara me çmimet e kapitalit. Vlera e drejtë e instrumentave të tillë financiarë ndikohen nga ndryshimet në çmimet e tregut të instrumentave të kapitalit që u përkasin.

B27 Në përputhje me paragrafin 40 (a) ndjeshmëria e fitimit ose humbjes (që vjen për shembull nga instrumentat e matur me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes) paraqitet veçmas ndjeshmërisë së pasqyrës së të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (që vjen, për shembull nga investimet në instrumenta kapitali, ndryshimet në vlerën e drejtë të cilëve paraqiten në pasqyrën e të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse).

B28 Instrumentat financiarë që një njësi ekonomike klasifikon si instrumenta kapitali nuk rimaten. As fitimi ose humbja dhe as kapitali nuk do të ndikohen nga rreziku i çmimit të këtyre instrumentave. Prandaj nuk kërkohet të bëhet analizë ndjeshmërie.

Ç' regjistrimi (Paragrafët 42C-42H)

Përfshirja e vazhdueshme (paragrafët 42C)

B29 Vlerësimi i përfshirjes së vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar për qëllime të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafët 42E-42H është bërë në nivel të njësisë raportuese. Për shembull, nëse një filial transferon për një palë të tretë të palidhur një aktiv financiar në të cilën mëma e filialit ka përfshirje të vazhdueshme,, filiali nuk e përfshin përfshirjen e mëmës në vlerësimin nëse ai ka përfshirje të vazhdueshme në aktivin e transferuar në pasqyrat financiare individuale ose të veçanta të tij (d.m.th. kur filiali është njësi ekonomike raportuese). Megjithatë, një kompani mëmë do të përfshijë angazhimin e saj të vazhdueshëm (ose të një tjetër anëtari të grupit) në një aktiv financiar të transferuar nga filiali i saj në përcaktimin nëse ajo ka përfshirje të vazhdueshme në aktivin e transferuar në pasqyrat e saj financiare të konsoliduara (d.m.th. kur njësia ekonomike raportuese është grupi).

B30 Një njësi ekonomike nuk ka një përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar, nëse si pjesë e transferimit, ajo nuk ruan asnjë nga të drejtat kontraktuale ose detyrimet e qenësishme në aktivin financiar të transferuar, as nuk fiton ndonjë të drejtë të re kontraktuale ose detyrim të lidhur me aktivin financiar te transferuar. Një njësi ekonomike nuk ka përfshirje të vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar në qoftë se ajo nuk ka as ndonjë interes në performancen e ardhshme të aktivit financiar të transferuar, dhe as ndonjë përgjegjësi nën asnjë rrethanë për të bërë pagesat në lidhje me aktivin financiar të transferuar, në të ardhmen.

B31 Përfshirja e vazhdueshme në një aktiv financiar të transferuar mund të rezultojë nga dispozitat kontraktuale në marrëveshje transferimi ose në një marrëveshje të veçantë me marrësin ose një pale të tretë që ka hyrë në lidhje me transferimin.

Aktivet financiare të transferuara që nuk janë çregjistruar në tërësinë e tyre (paragrafi 42D)

B32 Paragrafi 42D kërkon dhënien e informacioneve shpjeguese kur një pjesë ose të gjitha aktivet financiare të transferuara nuk kualifikohen për ç' rregjistrim. Këto shënime shpjeguese janë të nevojshme në çdo datë raportimi në të cilat njësia ekonomike vazhdon të njohë aktivet financiare të transferuara, pavarësisht se kur ka ndodhur transferta.

Llojet e përfshirjes së vazhdueshme (paragrafët 42E-42H)

B33 Paragrafët 42E-42H kërkojnë dhënie informacionesh shpjeguese sasiore dhe cilësore për secilin lloj të përfshirjes së vazhdueshme në aktivet financiare të çregjistruara. Një njësi ekonomike duhet te grupoje përfshirjen e saj të vazhdueshme në lloje që janë përfaqësuese të ekspozimit të njësisë ekonomike ndaj rreziqeve. Për shembull, një njësi ekonomike mund të grupoje përfshirjen e vazhdueshme sipas llojit te instrumentit financiar (p.sh. garancitë ose opsionet e thirrjes), ose sipas llojit të transferimit (p.sh. faktoringu i te arkëtueshmeve dhe dhënia hua e letrave me vlerë te kreditimit).

Analizë e maturimit për flukset dalëse të mjeteve monetare të paskontuara për të riblerë aktivet e transferuara (paragrafi 42E (e))

B34 Paragrafi 42E (e) kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues për analizën e maturimit të daljeve të mjeteve monetare te paskontuara për të riblerë një aktiv të njohur financiar apo shuma të tjera të pagueshme tek i transferuari në lidhje me aktivet financiare të ç' riregjistruara duke treguar pjesën e mbetur të maturimit kontraktual të përfshirjes së vazhdueshme të njësisë ekonomike. Kjo analizë dallon flukset e mjeteve monetare që njësia ekonomike është e detyruar të paguajë (p.sh. kontratat e të ardhmes), flukset monetare që njësia ekonomike mund të jetë e detyruar për të paguar (p.sh. opsionet e shkuara të shitjes) dhe flukseve monetare që njësia ekonomike mund të zgjedhë për të paguar (p.sh. opsionet për blerje).

B35 Një njësi ekonomike duhet të përdorë gjykimin e saj për të përcaktuar një numër të duhur të periudhave kohore në përgatitjen e analizës se maturimit të kërkuar nga paragrafi 42E (e). Për shembull, një njësi ekonomike mund të përcaktojë se periudhat e mëposhtme kohore të maturimit janë të përshtatshme:

(a) jo më vonë se një muaj;

(b) më vonë se një muaj dhe jo më vonë se tre muaj;

(c) më vonë se tre muaj dhe jo më vonë se gjashtë muaj;

(d) më vonë se gjashtë muaj dhe jo më vonë se një vit;

(e) më vonë se një vit dhe jo më vonë se tre vjet;

(f) më vonë se tre vjet dhe jo më vonë se pesë vjet, dhe

(g) më shumë se pesë vjet.

B36 Nëse ka një interval të maturiteteve të mundshme, flukset e mjeteve monetare janë përfshirë në bazë të datës më të hershme në të cilën njësisë ekonomike mund t'i kërkohet ose lejohet të paguajë.

Informacion cilësor (paragrafi 42E (f))

B37 Informacioni cilësor i kërkuar nga paragrafi 42E (f) përfshin një përshkrim të aktiveve financiare te çregjistruara dhe natyrën e qëllimin e përfshirjes së vazhdueshme, të mbajtur pas transferimit të këtyre aktiveve. Ajo gjithashtu, përfshin një përshkrim të rreziqeve ndaj te cilave një njësi ekonomike është e ekspozuar, duke përfshirë:

(a) një përshkrim të mënyrës se si njësia ekonomike manaxhon rrezikun e qenësishëm në përfshirjen e saj të vazhdueshme në ç' regjistrimin e aktiveve financiare.

 © Fondacioni SNRF-ve

(b) nëse njësisë ekonomike i kërkohet të mbajë humbjet para palëve të tjera, dhe renditjen e shumat e humbjeve të pranuara nga palët, interesat e të cilëve renditen më ulët se interesi i njësisë ekonomike në aktiv. (p.sh. përfshirja e tij të vazhdueshme në aktivi).

(c) një përshkrim të çdo shkaku të lidhur me detyrimet për të ofruar mbështetje financiare ose për të riblerë një aktiv financiar të transferuar.

Fitim ose humbje në ç' regjistrim (paragrafi 42G (a)

B38 Paragrafi 42G (a) kërkon që një njësi ekonomike të japë informacion shpjegues në lidhje me fitimin ose humbjen në c' regjistrim në lidhje me aktivet financiare në të cilat njësia ekonomike ka përfshirje të vazhdueshme. Njësia ekonomike duhet të paraqesë në shënimet shpjeguese nëse një fitim ose humbje në çregjistrim ka lindur për arsye të vlerës së drejtë të komponentëve të aktiveve të njohura më parë (interesi në aktivin e ç' regjistruar dhe interesi i mbajtur nga njësia ekonomike) ishte e ndryshme nga vlera e drejtë e aktiveve të njohura më parë si një e tërë. Në këtë situatë, njësia ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese edhe nëse matjet e vlerës së drejtë përfshijnë inpute të rëndësishme që nuk ishin të bazuara në të dhënat e vëzhgueshme të tregut, siç përshkruhet në paragrafin 27A.

Informacione shtesë (paragrafi 42H)

B39 Dhënia e informacioneve shpjeguese të kërkuara nga paragrafët 42D-42G mund të mos jetë e mjaftueshme për të përmbushur objektivat për dhënie informacionesh shpjeguese në paragrafin 42B. Nëse ky është rasti, njësia ekonomike duhet të paraqesë çfarëdo informacion shtesë që është i nevojshëm për të përmbushur objektivat për dhënie informacionesh shpjeguese. Njësia ekonomike do të vendosë, sipas rrethanave, se sa informacion shtesë i duhet të sigurojë për të kënaqur nevojat për informacion të përdoruesve dhe sa rëndësi duhet t'u japë aspekteve të ndryshme të informatave shtesë. Është e nevojshme për të arritur një ekuilibër në mes detajeve të tepërta të pasqyrave financiare që nuk mund të ndihmojnë përdoruesit e pasqyrave financiare dhe të fshehjes së të dhënave si rezultat i grupimit të tepërt.

Kompensimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare (paragrafët 13A-13F)

Objektivi (paragrafi 13A)

B40 Dhënia e informacioneve shpjeguese në paragrafët 13B–13E kërkohet për të gjithë instrumentat financiarë të njohur që janë kompensuar në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32. Gjithashtu, instrumentat financiarë janë brenda objektit të kërkesave për dhënie informacionesh shpjeguese të paragrafëve 13B–13E nëse ata janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht se ata mund të jenë shlyer në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32.

B41 Marrëveshjet e ngjashme të përmendura në paragrafët 13A dhe B40 përfshijnë marrëveshje kleringu për derivativët, marrëveshje riblerjeje të përgjithshme, marrëveshje bazë të huadhënies me letra me vlerë dhe çdo të drejtë tjetër që lidhet me garancitë financiare. Instrumentat financiarë të ngjashëm dhe transaksionet e përmendura në paragrafin B40 përfshijnë derivativët, marrëveshjet e shitjes dhe të riblerjes, marrëveshjet e kundërta të shitjes dhe të riblerjes, huamarrjen me letra me vlerë dhe marrëveshjet e huadhënies me letra me vlerë. Shembuj të instrumentave financiarë që nuk janë brenda objektit të paragrafit 13A janë huatë dhe depozitat e klientëve në të njëjtin institucion (me

përjashtim të rastit kur ato janë kompensuar në pasqyrën e pozicionit financiar) dhe instrumentat financiarë që janë objekt vetëm i një marrëveshjeje garancie.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi informacionin sasior për aktivet dhe pasivet financiare të njohura brenda objektit të paragrafit 13A (paragrafi 13C)

B42 Instrumentat financiarë të paraqitur në përputhje me paragrafin 13C mund të jenë objekt i kërkesave të ndryshme të matjes (për shembull një llogari e pagueshme që lidhet me një marrëveshje riblerjeje mund të matet me koston e amortizuar, ndërsa një derivativ mund të matet me vlerën e drejtë).Një njësi ekonomike duhet të përfshijë në dhënien përkatëse të informacioneve shpjeguese, instrumentat me shumat e njohura të tyre dhe të përshkruajë çdo diferencë të rezultuar matjeje.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat bruto të aktiveve dhe pasiveve financiare të njohura brenda objektit të paragrafit 13A (paragrafi 13C(a))

B43 Shumat e kërkuara nga paragrafi 13C(a) lidhen me instrumentat financiarë që janë kompensuar në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32. Shumat e kërkuara nga paragrafi 13C(a) lidhen edhe me instrumentat financiarë të njohur që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme, pavarësisht nëse e plotësojnë kriterin e kompesimit. Megjithatë dhënia e informacioneve shpjeguese e kërkuar nga paragrafi 13C(a) nuk lidhet me shumat njohura si pasojë e një marrëveshjeje garancie që nuk plotëson kriterin e kompensimit të paragrafit 42 në SNK 32. Për shuma të tilla kërkohet të jepen informacione shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d).

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat që kompensohen në përputhje me kriterin e dhënë në paragrafin 42 të SNK 32 (paragrafi 13C(b))

B44 Paragrafi 13C(b) kërkon që njësitë ekonomike të japin informacione shpjeguese mbi shumat e kompensuara në përputhje me paragrafin 42 të SNK 32 kur përcaktojnë shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar. Shumat e aktiveve dhe pasiveve financiare të njohura që janë objekt i kompensimit sipas të njëjtës marrëveshje do të paraqiten në dhënien e informacioneve shpjeguese për aktivet dhe pasivet financiare. Megjithatë shumat paraqitura (për shembull në një tabelë) do të kufizohen në madhësinë e shumave që janë objekt i kompensimit. Për shembull një njësi ekonomike mund të ketë një aktiv dhe një pasiv derivativ të njohur që plotëson kriterin në paragrafin 42 të SNK 32. Nëse shuma bruto e aktivit derivativ është më e madhe se shuma bruto e pasivit derivativ, tabela e dhënies së informacioneve shpjeguese për aktivin financiar do të përfshijë të gjithë shumën e aktivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(a)) dhe të gjithë shumën pasivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(b)). Megjithatë ndërsa tabela e dhënies së informacioneve shpjeguese për pasivin financiar do të përfshijë të gjithë shumën e pasivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(a)), ajo do të përfshijë vetëm shumën e aktivit derivativ (në përputhje me paragrafin 13C(b)) që është barabartë me shumën e pasivit derivativ.

 © Fondacioni SNRF-ve

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat neto të paraqitura në pasqyrën e pozicionit financiar (paragrafi 13C(c))

B45 Nëse një njësi ekonomik ka instrumenta që plotësojnë objektin këtyre dhënieve të informacioneve shpjeguese (siç cilësohet në paragrafin 13A), por nuk plotësojnë kriterin për kompensim të paragrafit 42 të SNK 32, shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(c) duhet të jenë të barabarta me shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(a).

B46 Shumat që kërkohet të paraqiten sipas paragrafit 13C(c) duhet të rakordohen me shumat individuale të zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar. Për shembull, nëse një njësi ekonomike përcakton se grupimi ose ndarja e shumave individuale të zërave në pasqyrat financiare ofron informacion më të rëndësishëm, ajo duhet të rakordojë shumat e grupuara ose të ndara të paraqitura në paragrafin 13C(c) me shumat individuale të zërave të paraqitur në pasqyrën e pozicionit financiar.

Dhënie informacionesh shpjeguese mbi shumat objekt i një marrëveshjeje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose marrëveshjeve të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b) (paragrafi 13C(d))

B47 Paragrafi 13C(d) kërkon që njësitë ekonomike të japin informacione shpjeguese mbi shumat që janë objekt i një marrëveshje detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve ose një marrëveshjeje të ngjashme të cilat nuk janë përfshirë në paragrafin 13C(b). Paragrafi 13C(d)(i) i referohet shumave që lidhen me instrumentat financiarë të njohur të cilët nuk plotësojnë disa apo të gjitha kriteret e kompensimit të paragrafit 42 të SNK 32 (për shembull të drejtat aktuale për kompensim që nuk plotësojnë kriteret e paragrafit 42(b) të SNK 32, ose të drejtat e kushtëzuara që janë detyruese ose të ushtrueshme vetëm në rast paaftësie paguese ose falimentimi të njërës prej palëve).

B48 Paragrafi 13C(d)(ii) i referohet shumave që lidhen me garancinë financiare përfshirë garancinë në mjete monetare, të marrë apo të premtuar. Një njësi ekonomike duhet të japë informacione shpjeguese mbi vlerën e drejtë të këtyre instrumentave financiarë të premtuar ose të marrë si garanci. Shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(ii) duhet të lidhen me garancinë aktuale të marrë ose premtuar dhe jo me ndonjë shumë të pagueshme ose të arkëtueshme që vjen si pasojë kthimit ose tërheqjes së garancisë.

Kufizime mbi shumat e paraqitura në informacionet shpjeguese të paragrafit 13C(d) (paragrafi 13D)

B49 Gjatë dhënies së informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d), një njësi ekonomike duhet të marrë në konsideratë efektet e super-garancisë të instrumentit. Për ta realizuar këtë njësia ekonomike duhet të zbresë fillimisht shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(i) nga shuma e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(c). Më pas njësia ekonomike duhet të kufizojë shumat e paraqitura në përputhje me paragrafin 13C(d)(ii) në madhësinë e mbetur në paragrafin13C(c) për instrumentin financiar përkatës. Megjithatë nëse të drejtat për garancinë mund të jenë detyruese nëpërmjet instrumentave financiarë, këto të drejta mund të përfshihen në dhënien e informacioneve shpjeguese në përputhje me paragrafin 13D.

Përshkrimi i të drejtës për kompensim objekt i marrëveshjeve detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve dhe marrëveshjeve të ngjashme (paragrafi 13E)

B50 Një njësi ekonomike duhet të përshkruajë llojet e të drejtave për kompensim dhe marrëveshje të ngjashme të dhëna në informacionet shpjeguese në përputhje me paragrafin 13C(d), përfshirë natyrën e këtyre të drejtave. Për shembull një njësi ekonomike duhet të përshkruajë të drejtat e saj të kushtëzuara. Për instrumentat që janë objekt i të drejtave për kompensim jo të kushtëzuara nga një ngjarje e ardhshme por që nuk plotësojnë kriteret e mbetura në paragrafin 42 të SNK 32, njësia ekonomike duhet të përshkruajë arsyen(t) pse nuk plotësohen kriteret. Për çdo garanci financiar të marrë ose premtuar, njësia ekonomike duhet të përshkruajë kushtet e marrëveshjes së garancisë (për shembull, nëse garancia është e kufizuar).

Dhënie informacionesh shpjeguese sipas tipit të instrumentave financiarë ose palës tjetër

B51 Dhënia e informacioneve shpjeguese e kërkuar nga paragrafi 13C(a)–(e) mund të grupohet sipas llojit të instrumentit financiar ose transaksionit (për shembull, derivativët, marrëveshjet e riblerjes ose marrëveshjet e huamarrjes dhe huadhënies së letrave me vlerë).

B52 Si një alternativë tjetër një njësi ekonomike mund të grupojë dhënien e informacioneve shpjeguese sasiore të kërkuar nga paragrafi 13C(a)–(c) sipas llojit të instrumentit financiar dhe dhënien e informacioneve shpjeguese sasiore të kërkuar nga paragrafi 13C(c)–(e) sipas palëve të tjera. Nëse njësia ekonomike paraqet informacionin e kërkuar sipas palëve të tjera, nuk kërkohet që ajo të identifikojë emrat e palëve. Megjithatë përcaktimi i palëve (Pala tjetër A, Pala tjetër B, Pala tjetër C, etj.) duhet të jetë i njëjtë nga viti në vit, për vitet e paraqitur që të sigurohet krahasueshmëria. Duhet të merret në konsideratë dhënia e informacioneve shpjeguese cilësore në mënyrë që të jepet informacion i mëtejshëm lidhur me llojet e palëve të tjera. Nëse dhënia e informacioneve shpjeguese mbi shumat në paragrafin 13C(c)–(e) sigurohet nga një palë tjetër, shumat që janë të rëndësishme veçmas kundrejt shumës totale të palës tjetër duhet të paraqiten veçmas dhe shumat e mbetura, të parëndësishme veçmas, duhet të bashkohen në një zë të vetëm.

Të tjera

B53 Dhëniet e informacioneve shpjeguese specifike të kërkuara nga paragrafët 13C–13E janë kërkesat minimale. Për të plotësuar objektivin në paragrafin 13B, një njësi ekonomike mund të ketë nevojë t'i plotësojë ato me dhënie informacionesh shpjeguese shtesë (cilësore), në varësi të kushteve të marrëveshjeve detyruese për mbrojtjen nga rreziku i derivativëve dhe marrëveshjejeve të ngjashme, duke përfshirë natyrën e të drejtave për kompensim dhe efektin e tyre ose efektin e mundshëm të tyre, në gjendjen financiare të njësisë ekonomike.

 © Fondacioni SNRF-ve